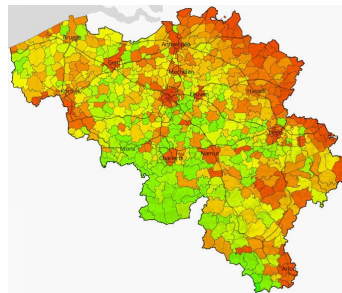


## Informatiebundel

# Integratie van vluchtelingen (voor docenten)



## INHOUD

### Overheids website

[Koninkrijk België](#)

[Asiel en Migratie](#)

[Adressen van de buitenlandse ambassades en \(ere\)consulaten in België](#)

[België](#)

[Vluchtelingen](#)

[Fedasil](#)

[OPVANGCENTRA Fedasil](#)

[Alle opvangcentra](#)

[Kruispunt Migratie-Integratie](#)

[Myriapolis](#)

[Pedagogische gids](#)

[Onderwijs](#)

[Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#)

[Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers \(OKAN\)](#)

[Kinderen van vluchtelingen op school](#)

[Dienst Vreemdelingenzaken](#)

## **LINKS**

[Rode kruis](#)

[Onze opvangcentra - Rode kruis](#)

[Het doe-het-zelf vluchtelingenhandboek](#)

[VLUCHTELINGEN IN BELGIË](#)

[VVSG VOOR EEN STERK LOKAAL BESTUUR](#)

[MEDEWERKER INTEGRATIE VAN VLUCHTELINGEN VIA ONDERWIJS EN TEWERKSTELLING DEELTIJDS - GESCO \(M/V/A\)](#)

[Infopagina's over de Europese Unie](#)

[Guide de Routard brengt gratis gids voor vluchtelingen uit](#)

[Adult education and the refugee crisis](#)

## **Een selectie aanwezig in onze Vocvo-bibliotheek - achtergrondliteratuur**

[Onderwijs - algemeen](#)

- [Onderwijs Vlaanderen](#)
- [Advies over dringende maatregelen voor het onthaal van vluchtelingen in onderwijs](#)
- [Onderwijs Vlaanderen : volwassenenonderwijs](#)
- [VLOR](#)
- [DAVINCI - Databank Volwassenenonderwijs Instellingen- en Cursisteninformatie](#)
- [Nieuws onderwijs en vorming : overzicht nieuws- en persberichten, nieuwe sites.....](#)
- [De NT2-trajecten van inburgeraars in kaart gebracht](#)
- [Vormen van Nederlands leren door volwassenen in Vlaanderen. Een explorerend onderzoek naar aanbod en samenwerking](#)
- [Stuurgroep volwassenenonderwijs - geletterdheid](#)
- [Huizen van het Nederlands](#)
- [Consortium L4](#)
- [Diversiteit werkt](#)
- [FOV - Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk](#)
- [SLN : Steunpunt Lokale Netwerken](#)
- [Steunpunt diversiteit & leren](#)
- [Vocvo : Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs](#)
- [ELOS](#)

[Cursistgericht](#)

- [Beroepsgeheim en discretieplicht van de begeleider in de socio-emotionele omgang met leerlingen binnen het onderwijs](#)
- [Gids voor gezinnen](#)
- [NODO+ Vdab](#)
- [De lat hoog voor talen](#)
- [Oefen](#)
- [Klascement](#)
- [Klassiek Vakwerk II - Artikelen Voor En Over Het NT2-Onderwijs](#)
- [De week van Karla](#)
- [Een jukebox vol oefenmogelijkheden. Oefen online je Nederlands op Nedbox](#)
- [De Week van Karla - ANt2-materiaal](#)
- [Het wonder van het lezen. Over het belang van schoolrijpheid en auditieve vaardigheden bij volwassen analfabete anderstaligen](#)
- [Woordenschatverwerving bij AMA's. Op welke wijze en in welke mate ontwikkelt de woorden-schat van een AMA zich gedurende de eerste drie maanden van zijn verblijf in Nederland?](#)

- [CTO centrum voor taal en onderwijs](#)
- [DocAtlas : documentatiecentra](#)
- [Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs](#)
- [NT2 Antwerpen](#)
- [NT2 spraak - beter Nederlands spreken](#)
- [NT2](#)
- [Taalboulevard](#)
- [Taalles aan oudere laaggeletterde migranten - Is het nodig en is het haalbaar ?](#)
- [Melkwegplus](#)
- [AlfaTaal](#)
- [NLvaardig, thuis Nederlands leren. Online aan de slag met hulp van docent en vrijwilliger](#)
- [CNAVt : Certificaat Nederlands als Vreemde Taal](#)
- [NT2 evaluatetheek](#)
- [CED groep](#)
- [Geletterdheid : docsite](#)
- [Platform Geletterdheid](#)
- [Op zoek naar herkenbare profielen -Leerdersprofielen in lees- en schrijfgroepen voor laaggeletterden](#)
- [Werken aan geletterdheid](#)
- [Portaal : expertise basisvaardigheden en geletterdheid](#)
- [School en ouders](#)
- [Een ander beeld van asielzoekers. Op bezoek bij Azc Oisterwijk](#)
- [Eerste hulp bij integratie. Taalcoach bij VluchtelingenWerk Nederland](#)
- [Het traject in Nederland en Vlaanderen. Welk traject legt een asielzoeker af in België ?](#)
- [Het traject in Nederland en Vlaanderen. Welk traject legt een asielzoeker af in Nederland ?](#)
- [Meer taaltrajecten voor vluchtelingenstudenten gewenst ! Taaltrajecten en obstakels voor vluchtelingenstudenten](#)
- [Met een warm hart en een koel hoofd. Naar succesvolle integratie van vluchtelingen](#)
- [Omgaan met mogelijke psychotraumas. Vluchtelingenkinderen op school](#)
- [Taalkit Dutch. Vanaf dag één op een verantwoorde manier Nederlands leren](#)
- [Taallessen aan vluchtelingen door het COA. In gesprek met Nt2-docenten van het asielzoekerscentrum in Dronten](#)
- [Twijfel en isolement, maar ook een beetje trots. In gesprek met vier Syrische vluchtelingenstudentes](#)
- [Vluchtelingen en Educatie. Een rijk geschakeerd Vlaams informatiepakket](#)
- [Wat we van elkaar kunnen leren. Een kijkje in Anderlecht](#)
- [Het wonder voltrekt zich elk jaar weer. Een constante toestroom in de Okan](#)
- [Een zo intensief mogelijk traject, zo hoog mogelijk uitstromen. Doorlopende leerlijn voor Amsterdamse vluchtelingen](#)
- [Docengericht](#)
- [Didactisch referentiekader : handleiding bij de lesvoorbereiding](#)
- [Liefde voor het vak : naar een pedagogie\(k\) van het meesterschap](#)
- [De sleutel ligt bij de taalaanbieder. Rond de tafel over vrijwilligers en Nt2](#)
- [LESvaardig - Basisdidactiek Nt2](#)
- [Zij schakelen over op het Engels, ik blijf Nederlands praten. Luistertaal in de les](#)
- [Denken met een DeBonohoedje op en andere uitdagende opdrachten -](#)

[Lesideeën voor vrij en creatief schrijven op OKAN of ISK](#)

→ [Reflecteren op voorbeelden uit de Nt2-praktijk - KET-lessen](#)

→ [BVNT2 - Beroeps Vereniging van docenten NT2](#)

#### Organisatie

→ [Crisiscommunicatie in scholen : hoe zorg je als school voor een goede communicatie in geval van een crisissituatie? - aanpak](#)

→ [De persattaché is een boer : opzetten en onderhouden van persrelaties](#)

→ [Taal](#)

→ [Centrum voor Taal & Onderwijs over taalbeleid](#)

→ [Conferentie Het Schoolvak Nederlands - bundels](#)

→ [Netwerk didactiek Nederlands \(NDN\)](#)

→ [Praktijkvisie taal - voor het Kruispunt Migratie-Integratie](#)

#### Sociaal

→ [Vluchtelingenwerk Vlaanderen](#)

→ [Brede School](#)

→ [Brede School Het Keerpunt](#)

→ [Integratie en Inburgering 2015-2016 - Beleidsbrief](#)

→ [Integratiebeleid](#)

→ [New in town: website voor nieuwkomers in België](#)

→ [Myria - Federaal Migratiecentrum](#)

→ [Steunpunt Inburgering en Integratie](#)

→ [Kruispunt : migratie - integratie : expertisecentrum voor Vlaanderen en Brussel](#)

→ [Beroepsgeheim en hulpverlening](#)

→ [Pharos](#)

#### Een selectie aanwezig in onze Vocvo- bibliotheek - leermiddelen

→ [Antwerpen Vertelt](#)

→ [Je Kan Me Wat](#)

→ [Margoo : Nederlands voor anderstaligen - Nt2](#)

→ [NedBox](#)

→ [De Rand - Taalpromotie](#)

→ [Taalblad](#)

→ [Taalgarage](#)

→ [De week van Karla](#)

→ [Andere taal : inburgeren in de praktijk](#)

→ [Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen](#)

→ [Jongerengids](#)

→ [België voor beginners : wegwijs in het Belgisch labyrint](#)

→ [Jongereninfolife : de ethische kwestie](#)

→ [Ik zorg er wel voor - leerlingen gedeelte](#)

#### INFO

[Vocvo-bibliotheek](#)

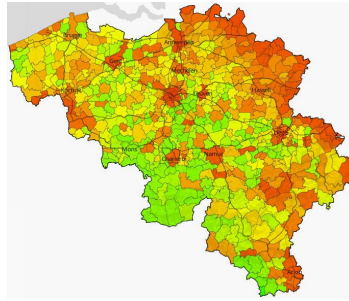
[Leermiddelen](#)

[Achtergrondliteratuur](#)

[Tijdschriften](#)

[Openingsuren](#)

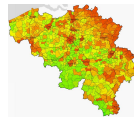
[Bibliotheekcatalogus](#)



## Overheidswebsites

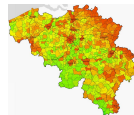
### Koninkrijk België

<http://diplomatie.belgium.be/nl>



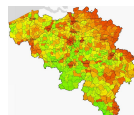
### Asiel en Migratie

[http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/beleidsthemas/naar\\_een\\_mondiale\\_en\\_solidaire\\_samenleving/asiel\\_en\\_migratie/](http://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/beleidsthemas/naar_een_mondiale_en_solidaire_samenleving/asiel_en_migratie/)



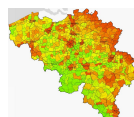
### Adressen van de buitenlandse ambassades en (ere)consulaten in België

[http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/ambassades\\_en\\_consulaten/buitenlandse\\_ambassades\\_en\\_consulaten\\_in\\_belgie/](http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/ambassades_en_consulaten/buitenlandse_ambassades_en_consulaten_in_belgie/)



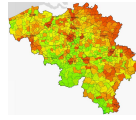
### België

<http://www.belgium.be/nl>



### Vluchtelingen

<http://www.belgium.be/nl/familie/internationaal/buitenlanders/vluchtelingen/>



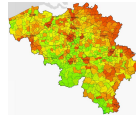
## Fedasil

<http://fedasil.be/nl/>

Fedasil verleent materiële hulp aan asielzoekers en andere categorieën van vreemdelingen die eveneens recht hebben op opvang (overeenkomstig de 'opvangwet' van 12 januari 2007). Het agentschap organiseert, samen met zijn partners, kwaliteitsvolle opvang en begeleiding zorgt daarnaast voor de observatie en oriëntatie van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV).

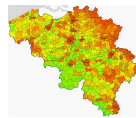
Fedasil coördineert de programma's voor vrijwillige terugkeer vanuit België.

Fedasil is verantwoordelijk voor het uittekenen, voorbereiden en uitvoeren van het opvangbeleid. In het kader van verschillende initiatieven bevordert Fedasil de integratie van opvangcentra in de lokale omgeving. Het agentschap is in België bovendien verantwoordelijk voor het beheer van het Europees Vluchtelingenfonds (EVF).



## OPVANGCENTRA Fedasil

<http://fedasil.be/nl/center>



## Alle opvangcentra

<http://fedasil.be/nl/inhoud/alle-opvangcentra>

Het opvangnetwerk in België telt in totaal zo'n 90 opvangcentra voor asielzoekers, goed voor 75% van de totale opvangcapaciteit. De andere opvangplaatsen zijn individuele opvangplaatsen, georganiseerd door OCMW's en ngo's.

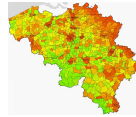
Naast de 28 federale centra van Fedasil, zijn er ook open opvangcentra die worden beheerd door partners. De opvang in de centra van de partners verloopt volgens dezelfde principes als in de federale centra: de bewoners krijgen materiële hulp. Daarnaast voorziet het centrum ook sociale en praktische begeleiding, medische diensten, activiteiten voor de bewoners, vormingen...

In bijlage vindt u kaarten met daarop alle opvangcentra in België.

- De [federale opvangcentra](#), rechtstreeks beheerd door Fedasil, zijn de volgende: Arendonk, Bovigny, Bredene, Broechem, Brussel (het Klein Kasteeltje), Charleroi, De Pinte, Dendermonde, Elsenborn, Florennes, Herentals, Jodoigne, Kapellen, Koksijde, Lombardsijde, Lommel, Lubbeek, Morlanwelz, Neder-over-Heembeek, Overijse, Poelkapelle, Ponderôme, Rixensart, Sint-Truiden, Steenokkerzeel, Sint-Pieters-Woluwe, Stoumont en Sugny.
- De centra beheerd door Rode Kruis-Vlaanderen bevinden zich in Brussel en in

Vlaanderen. [www.rodekruis.be](http://www.rodekruis.be)

- De centra beheerd door Croix Rouge Belgique bevinden zich in Brussel en in Wallonië. [www.croix-rouge.be](http://www.croix-rouge.be)
- Mutualités socialistes beheert een opvangcentrum in Erezée
- Samu social beheert twee opvangcentra (in Elsene en Neder-over-Heembeek)
- Caritas International beheert twee opvangcentra (in Spa en Scherpenheuvel)
- Privébedrijven (Corsendonk-G4S, Senior Assist, Bridgestock) baten in opdracht van Fedasil 9 opvangcentra uit.

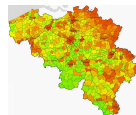


### Kruispunt Migratie-Integratie

<http://www.kruispuntmi.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht>

### Kruispunt M-I in een notendop

- [Wat doet het Kruispunt Migratie-Integratie?](#)
- [Agentschap Integratie en Inburgering](#)
- [Wie kan bij het Kruispunt Migratie-Integratie terecht?](#)
- [Waarvoor kan je bij het Kruispunt Migratie-Integratie terecht?](#)
- [Waarvoor doen we het?](#)
- [Waarom een Kruispunt?](#)



### Myriapolis

<http://www.myria.be/nl>

Met Myriapolis gaat Myria de straat op. Want migratie raakt ons overal: in de klas, op het werk, in de media, tot in ons bord. Migratie gaat over onze geschiedenis, over wie we zijn. Wie meer weet over migratie, begrijpt ook meer van de wereld waarin we leven. We hebben er allemaal een hand in: ontdek migratie in al haar facetten!

Myriapolis verzamelt Myria's eigen pedagogische tools en die van anderen. Pluis ook in onze UIT-agenda met culturele events rond migratie.

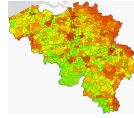
### Pedagogische gids

<http://www.myria.be/nl/myriapolis/educatieve-tools>

Ben je leraar, animator of heb je interesse om het dialoog te openen met jongeren over

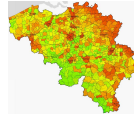
migratie? Er bestaan veel educatieve tools!

Hier reiken we je een selectie aan van educatieve hulpmiddelen die door andere verenigingen en organisaties zijn ontworpen om verschillende migratiethema's uit de doeken te doen. Boeken, reportages, pedagogische dossiers en fiches, ... Voor elk wat wils!



## Onderwijs

<http://www.ond.vlaanderen.be>

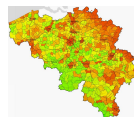


## Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

<http://www.ond.vlaanderen.be/onthaalonderwijs/>

De term anderstalige nieuwkomers wordt gebruikt om te verwijzen naar leerlingen die heel recent uit het buitenland zijn gekomen en in het Nederlandstalige onderwijs terechtkomen. Zij zijn leerplichtig (met uitzondering van kleuters die 5 jaar zijn of worden vóór 31 december van het lopende schooljaar), hebben vaak een vreemde nationaliteit en hebben om diverse redenen hun moederland verlaten.

Deze anderstalige jongeren kunnen in België beroep doen op het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. Dit onthaalonderwijs heeft tot doel Nederlandsonkundige leerlingen, die onlangs in België zijn aangekomen, op te vangen, hen zo snel mogelijk Nederlands te leren en hen te integreren voor het basisonderwijs in de reguliere klaspraktijk en voor het secundair onderwijs in de onderwijsvorm en studierichting die het nauwst aansluit bij de individuele capaciteiten van de anderstalige nieuwkomer, en zo ook tot een betere integratie in de samenleving te komen.



## Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers (OKAN)

<http://www.ond.vlaanderen.be/wetwijs/thema.aspx?id=92>

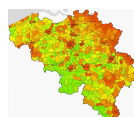
[Basisonderwijs \(gewoon\)](#)

[Secundair onderwijs \(gewoon voltijds\)](#)

[Leren en Werken](#)

[Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers](#)

[Administratieve groepen](#)



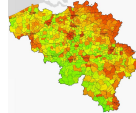


## Kinderen van vluchtelingen op school

<http://www.ond.vlaanderen.be/wegwijs/agodi/info/kinderen-van-vluchtelingen-op-school/>

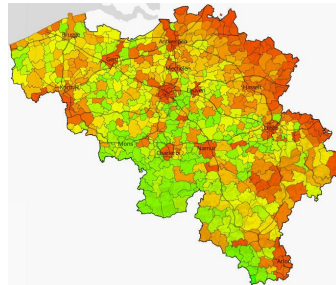
AgODi biedt steun aan de schoolbesturen en lokale besturen

De vluchtelingencrisis en de verhoogde instroom van anderstalige nieuwkomers in het hele Vlaamse onderwijs, stelt het onderwijsveld voor de uitdaging om in een warm welkom en gepast onthaalbeleid te voorzien. Een goede start is immers belangrijk voor hun verdere schoolloopbaan en integratie in onze samenleving.



## Dienst Vreemdelingenzaken

<https://dofi.ibz.be/sites/dvzoe/NL/Pages/home.aspx>



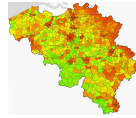
## LINKS

### Rode kruis

<http://www.rodekruis.be/>

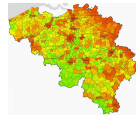
### HULP WERELDWIJD

- Noodhulp
- Ontwikkelingssamenwerking
- Vermisten opsporen
- Opvang asielzoekers
- Internationaal humanitair recht



### Onze opvangcentra - Rode kruis

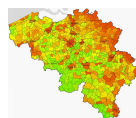
<http://www.rodekruis.be/wat-doen-we/hulp-wereldwijd/opvang-asielzoekers/onze-opvangcentra/>



### Het doe-het-zelf vluchtelingenhandboek

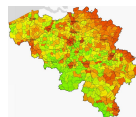
[GUIDE FOR REFUGEES \(NL, EN, AR\)](#)

<https://www.vn.nl/het-doe-het-zelf-vluchtelingenhandboek/>



### VLUCHTELINGEN IN BELGIË

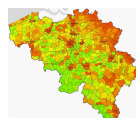
<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/binnenland/2.40548>



### VVSG VOOR EEN STERK LOKAAL BESTUUR

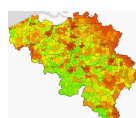
<http://www.vvsg.be/Pages/Home.aspx>

### Steunpunt en belangenbehartiger van de lokale besturen



### MEDEWERKER INTEGRATIE VAN VLUCHTELINGEN VIA ONDERWIJS EN TEWERKSTELLING DEELTIJDS - GESCO (M/V/A)

<http://www.vluchtelingenwerk.be/vacatures/medewerker-integratie-van-vluchtelingen-via-onderwijs-en-tewerkstelling-deeltijds-gesco>

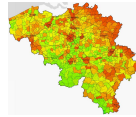


## Infopagina's over de Europese Unie

[http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/nl/displayFtu.html?ftuld=FTU\\_5.12.2.html](http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/nl/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.12.2.html)

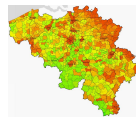
### Asielbeleid

Het doel van het EU-asielbeleid is om de asielprocedures in de lidstaten te harmoniseren door gemeenschappelijke asielregelingen vast te stellen, teneinde iedere onderdaan van een derde land die internationale bescherming behoeft een passende status te verlenen en de naleving van het beginsel van non-refoulement te verzekeren.



### Guide de Routard brengt gratis gids voor vluchtelingen uit

<http://weekend.knack.be/lifestyle/reizen/guide-de-routard-brengt-gratis-gids-voor-vluchtelingen-uit/article-normal-607293.html>

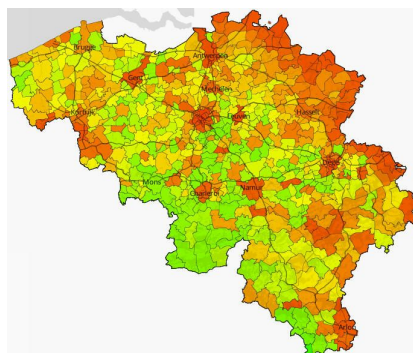


### Adult education and the refugee crisis

[EAEA statement](#)

[Good practice examples from EAEA members working with refugees](#)

<http://www.eaea.org/en/policy-advocacy/adult-education-and-the-refugee-crisis.html>



## Een selectie aanwezig in onze Vocvo-bibliotheek - achtergrondliteratuur

Onderwijs - algemeen

[[c:vocv:12846](#)]

### Onderwijs Vlaanderen

- Vlaams Ministerie van Onderwijs.

In: <http://www.ond.vlaanderen.be/>

Achtergrondliteratuur | 2 | Vlaams onderwijsstructuur

[[c:vocv:12757](#)]

### Advies over dringende maatregelen voor het onthaal van vluchtelingen in onderwijs

- Brussel : Vlaamse Onderwijsraad - VLOR, 2015. - 13 p.

AR-AR-ADV-15

16-002

Achtergrondliteratuur | 2 | Vlaams onderwijsstructuur

De samenleving in Vlaanderen staat voor de uitdaging om voor een acuut toenemende toestroom van vluchtelingen de gepaste opvang te voorzien. De bestaande kaders staan onder druk en er zijn op korte termijn bijstellingen en extra maatregelen nodig. Veel sectoren van de samenleving zijn hierbij betrokken. Ook in onderwijs zijn op korte termijn bijstellingen en extra maatregelen nodig.

[[c:vocv:7553](#)]

### Onderwijs Vlaanderen : volwassenenonderwijs

- Vlaams Ministerie van Onderwijs.

In: <http://www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs/>

Achtergrondliteratuur | 3 | Vlaams beleid volwassenenonderwijs

[[c:vocv:12845](#)]

### VLOR

<http://www.vlor.be/>

Achtergrondliteratuur | 2 | Vlaams onderwijsstructuur

De Vlor is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Vertegenwoordigers uit het hele onderwijslandschap en van de sociaal-economische en sociaal-culturele organisaties overleggen in de Vlor over het onderwijs- en vormingsbeleid. Op basis daarvan geeft de Vlor adviezen aan de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en Vorming en aan het Vlaams Parlement.

[[c:vocv:11108](#)]

## **DAVINCI - Databank Volwassenenonderwijs Instellingen- en Cursisteninformatie**

In:

[http://www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs/directies/project\\_DAVINCI.htm](http://www.ond.vlaanderen.be/volwassenenonderwijs/directies/project_DAVINCI.htm)

Achtergrondliteratuur | 3 | Vlaams beleid volwassenenonderwijs

DAVINCI staat voor Databank Volwassenenonderwijs Instellingen- en Cursisteninformatie. DAVINCI is het nieuwe datamodel voor het Volwassenenonderwijs dat vanaf de referentieperiode die start op 1 april 2013 operationeel zal zijn. Vanaf dat moment zal alle communicatie over cursussen en cursisten tussen de centra en het ministerie via deze databank verlopen.

[[c:vocv:7554](#)]

## **Nieuws onderwijs en vorming : overzicht nieuws- en persberichten, nieuwe sites,....**

- Vlaams Ministerie van Onderwijs.

In: <http://www.ond.vlaanderen.be/nieuws/>

Achtergrondliteratuur | 3 | Vlaams beleid volwassenenonderwijs

[[c:vocv:12322](#)]

## **De NT2-trajecten van inburgeraars in kaart gebracht**

[auteur] De Cuyper, Peter ; [auteur] Gonzalez Garibay, Montserrat. - Antwerpen : Steunpunt Inburgering en Integratie, 2014. - 17 p.

FACT SHEET 2  
November 2014

Achtergrondliteratuur | 4 | Vlaams volwassenenonderwijs

De opleidingen Nederlands Tweede taal (NT2) zijn één van de drie basispijlers van het Vlaamse inburgeringsbeleid naast de cursussen maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie. Ze worden als een opstap beschouwd naar een vervolgcursus. Over de taaltrajecten van inburgeraars is echter weinig geweten.

Wie start met een NT2-cursus?

Zijn de basiscursussen een opstap naar vervolgmodes/opleidingen? Hoe lang

studeren inburgeraars Nederlands?

Op deze vragen wordt in deze fact sheet dieper ingegaan.

Daarvoor baseren we ons op gegevens van 101092 inburgeraars die zich in de periode 2007-2012 hebben aangemeld bij het onthaalbureau.

[[c:vocv:12434](#)]

### Vormen van Nederlands leren door volwassenen in Vlaanderen. Een explorierend onderzoek naar aanbod en samenwerking

[auteur] Pulinx, Reinhilde ; [auteur] De Cuyper, Peter. - Antwerpen : Steunpunt Inburgering en Integratie, 2014. - 73 p.

Achtergrondliteratuur | 4 | Vlaams volwassenenonderwijs

Het rapport is onderverdeeld in vijf hoofdstukken. In een eerste hoofdstuk wordt het onderzoeksopzet en de gehanteerde methodologie toegelicht. Een tweede hoofdstuk bevat het analytisch kader waarmee de diverse vormen van leren worden beschreven. In een volgend hoofdstuk worden de voornaamste vormen van Nederlands leren die in Vlaanderen aanwezig zijn beschreven en dit met aandacht voor uitvoeringsmodaliteiten, regionale spreiding, samenwerking, knelpunten en randvoorwaarden. In een vierde hoofdstuk schetsen we een aantal spanningsvelden op vlak van samenwerking tussen verschillende aanbiedende organisaties. Het vijfde en laatste hoofdstuk geeft een overzicht van de geformuleerde beleidsaanbevelingen. Voorliggend explorierend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van de niet-formele vormen van Nederlands leren voor volwassenen die in Vlaanderen naast het reguliere aanbod zoals dat in het Volwassenenonderwijs worden georganiseerd. Dit onderzoek tracht een antwoord te geven op volgende vragen: - Welke niet-formele vormen van Nederlands leren voor volwassenen, naast het reguliere aanbod in het Volwassenenonderwijs, vinden we in Vlaanderen? - Welke complementariteit/afstemming kan er vastgesteld worden tussen de vormen van Nederlands leren, met inbegrip van het reguliere aanbod in het Volwassenenonderwijs? - Op welke manier kunnen deze verschillende vormen van Nederlands leren een bijdrage leveren tot het realiseren van de dubbele beleidsdoelstelling van Nederlands leren (taalverwerving Nederlands en sociale integratie)? - Welke beleidsaanbevelingen kunnen hierover geformuleerd worden? Deze vragen werden beantwoord via een mixed method approach: literatuurstudie, interviews met actoren uit het werkveld, een online survey bij de reguliere aanbodverstrekkers CBE en CVO en twee focusgroepen eveneens met actoren uit het werkveld.

[[c:vocv:11979](#)]

### Stuurgroep volwassenenonderwijs - geletterdheid

In: <http://www.stuurgroepvo.be/geletterdheid>

Achtergrondliteratuur | 4 | Vlaams volwassenenonderwijs

Om vlot in de onze samenleving te kunnen functioneren moeten mensen over voldoende basisvaardigheden beschikken. Geletterd zijn is nodig om mee te kunnen, maar ook om mee te kunnen blijven. Verschillende omschrijvingen van geletterdheid zijn in omloop. De Vlaamse overheid omschrijft geletterdheid als volgt: "Geletterdheid is de kennis en vaardigheid die nodig is om via geschreven taal te communiceren en informatie te verwerken, de vaardigheid om met numerieke en grafische gegevens om te gaan en basisvaardigheden ICT".

Concreet gaat het bijvoorbeeld over: informatie kunnen lezen en invullen op documenten en formulieren, werkopdrachten interpreteren en verwerken, berekenen hoe je kan rondkomen met je inkomen de verborgen verleiders in het reclamedrukwerk kunnen ontwijken, de etiketten lezen over opslag en gebruik van schoonmaakproducten, solliciteren met de WIS-computer Lees hier meer. De centra voor basiseducatie in Vlaanderen formuleren het als volgt: Geletterdheid is de competentie om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT.

Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen.

[c:vocv:12875]

### Huizen van het Nederlands

In: <http://www.huizenvanhetnederlands.be/>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels volwassenenonderwijs

Alle Huizen van het Nederlands

[c:vocv:10836]

### Consortium L4

In: <http://www.consortiuml4.be/>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels  
volwassenenonderwijs

L4-Volwassenenonderwijs is het netwerk voor het volwassenenonderwijs in de regio Tervuren-Leuven-Hageland.

Elf Centra voor Volwassenenonderwijs en Basiseducatie werken er samen voor meer en beter volwassenenonderwijs: CBE Open School - CVO ACE-Groep T - CVO CLT - CVO De Nobel - CVO De Oranjerie - CVO Hageland - CVO Leuven-Landen - CVO SSH - CVO SVV VIVA Brabant - CVO Tervuren-Hoeilaart - CVO VTI Leuven

[[c:vocv:12777](#)]

## Diversiteit werkt

In: <http://www.diversiteitwerkt.be/>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels  
volwassenenonderwijs

Doel en Inhoud Het bestaande 10-stappenplan voor uitzendconsulenten richtte zich in eerste instantie naar de tewerkstelling van allochtonen. Met deze online tool wil Vooruitzenden de doelgroepen uitbreiden: naast allochtonen, komen ook de kwaliteiten van ouderen (50+) en personen met een handicap aan bod.

[[c:vocv:12814](#)]

## FOV - Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk

In: <http://www.fov.be/spip>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels  
volwassenenonderwijs

De FOV, voluit Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk, is een autonome en onafhankelijke VZW van en opgericht door erkende organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk. De FOV verdedigt sinds 2000 de belangen van de gesubsidieerde sociaal-culturele organisaties bij overheden en bij andere beleidsinstanties. De FOV neemt het dus op voor de sociaal-culturele sector, zowel voor de individuele organisaties als voor de hele sector.

[[c:vocv:4722](#)]

## SLN : Steunpunt Lokale Netwerken

In: <http://www.sln.be>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels  
volwassenenonderwijs

Het Vlaams Steunpunt Lokale Netwerken, kortweg SLN, is de koepelorganisatie van de 'derden' in Vlaanderen: de niet-commerciële aanbieders van begeleidingstrajecten naar werk. SLN is erkend door de Vlaamse overheid en treedt op als representatieve gesprekspartner voor de sector. Op deze site kunnen werkgevers, werknemers, werkzoekenden en alle andere geïnteresseerden informatie vinden over opleiding, begeleiding en werkervaring in Vlaanderen. Voor een overzicht van onze ledenorganisaties en hun aanbod, kan u ons vernieuwd repertorium raadplegen. Via de online zoekmachine op deze website kan u ook ons databestand doorzoeken en het aanbod thematisch en per regio bekijken. Verder vindt u op deze site ook allerlei



informatie en documenten over actuele thema's in verband met het werkgelegenheidsbeleid in Vlaanderen.

[c:vocv:4974]

### Steunpunt diversiteit & leren

In: <http://www.steunpuntico.be/>

Achtergrondliteratuur | 5 | Vlaamse netwerken en koepels  
volwassenenonderwijs

Het Steunpunt Diversiteit & Leren wil alle organisaties (scholen, bedrijven, verenigingen) die werken aan deze competentie ondersteunen. De naamsverandering weerspiegelt een actualisering van onze visie. Deze vernieuwde visie betekent geen breuk met het verleden, maar is de uitkomst van nieuwe ideeën en diverse invalshoeken die door het werken in een dynamische, kritische en lerende omgeving gestalte krijgen. Het Steunpunt Intercultureel Onderwijs werd in 1995 opgericht om scholen te ondersteunen. Ondertussen is intercultureel onderwijs binnen het gelijkkansendecreet een van de zes thema's, naast preventie en remediëring, taalvaardigheidsonderwijs, oriëntering en leerling- en ouderparticipatie. Het Steunpunt Intercultureel Onderwijs is sinds 2005 een deel van het Steunpunt Gelijke Onderwijskansen, dat het GOK decreet ondersteunt (op niveau van leerkrachten, school en begeleiding). In januari 2007 veranderde het Steunpunt Intercultureel Onderwijs van naam en wordt Steunpunt Diversiteit & Leren. Het SDL is institutioneel verbonden aan de Universiteit Gent in Vlaanderen/België. Het steunpunt maakt er deel uit van de vakgroep Vergelijkende Cultuurwetenschappen, die onder leiding staat van prof. dr. Rik Pinxten.

[c:vocv:7616]

### Vocvo : Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs

In: <http://www.vocvo.be>

Achtergrondliteratuur | 6 | Vocvo

De portaalsite van Vocvo, het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs. Vocvo ondersteunt twee niveaus van het volwassenenonderwijs: - Basiseducatie: op het niveau lager en eerste graad secundair onderwijs - Secundair volwassenenonderwijs: op het niveau van de tweede en derde graad van het voltijds secundair onderwijs.

[c:vocv:11975]

## ELOS

In: <http://www.europeesplatform.nl/elos/>

Achtergrondliteratuur | 10 | Curriculumontwikkeling

De samenleving wordt onmiskenbaar steeds internationaler en complexer en tegelijk ook kleiner. Onder invloed van moderne communicatietechnologie en snelle transportmogelijkheden worden absolute grenzen steeds minder ervaren.

Wij geloven dat Elos een wezenlijke bijdrage aan deze samenleving kan leveren door elke nieuwe generatie jonge mensen te inspireren het beste uit zichzelf te halen. Jonge mensen zullen zich met behulp van Elos met meer enthousiasme en vertrouwen over de eigen grenzen heen ontwikkelen en leren samenwerken. Op deze wijze dragen wij bij aan een betere Europese en mondiale samenleving: een gezonde en veilige samenleving waarin leven, wonen, werken en leren voor ieder individu en iedere groepering betekenisvol en inspirerend zullen zijn.

### Cursistgericht

[c:vocv:8396]

## Beroepsgeheim en discretieplicht van de begeleider in de socio-emotionele omgang met leerlingen binnen het onderwijs

[auteur] Lauwers, Gracienne. - ISBN 90-6716-227-2 - Mechelen : Plantyn, 2009.

In: Handboek leerlingenbegeleiding 2. - Afl. 22, aug. 2009. - rechten en plichten. - p. 1-16

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

Hoe ga je binnen een onderwijscontext om met zaken als beroepsgeheim, discretieplicht, gevoelige informatie, noodsituaties, meldingsplicht? Voor de betrokkenen, CLB-medewerkers en personeel van onderwijsinstellingen, is het niet eenvoudig om hierop te antwoorden. Dat heeft te maken met de veelheid aan wetten, decreten en bepalingen. Bovendien is de gebruikte terminologie vaag en abstract en is het niet altijd duidelijk wat in welke situatie de meest aangewezen reactie is. De schrijver van dit artikel brengt orde in de chaos aan bepalingen en legt duidelijk uit wat al dan niet in welke situatie en onder welk statuut.

[c:vocv:5109]

## Gids voor gezinnen

In: <http://www.gidsvoorgezinnen.be/>

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

Iedereen wordt wel eens geconfronteerd met de zoektocht naar een geschikt antwoord op vragen over gezins- en opvoedingsondersteuning, sociale bijstand, kinderopvang, inkomen, huisvesting, vrije tijd, onderwijsmogelijkheden,... Deze handige wegwijzer biedt naast pasklare antwoorden talrijke tips, informatie en adressen die je op het juiste spoor zetten.

[[c:vocv:11773](#)]

## NODO+ Vdab

In: <https://sites.google.com/a/vdab.be/nodotaalcoaching/home>

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

Taalcoaching voor beroepsopleidingen met laagtaalvaardige cursisten. Voor de cursist, maar ook voor de vakdocent: nog een plus. In de toolbox van NodO+ zit een verzameling van taalacties en opvolgtools voor praktijkvakken, theorielessen en stage. Kortom: Nederlands op de Opleidingsvloer. Lange instructies begrijpen én geven, groepswerk maken én organiseren, testen afleggen én opstellen: we maken werk van taalgericht vakonderwijs. Een NodO+ expert van de VDAB leidt in enkele maanden jullie eigen taalcoach op. Zo blijft NodO+ een vaste waarde in jullie centrum. De 4 centrale rollen van NodO+: de vakdocent, de cursist, de NodO-expert en de taalcoach.

[[c:vocv:8088](#)]

## De lat hoog voor talen

In: <http://www.klascement.net/talen/>

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

De talensite is vernieuwd! Er is nu ook een bouwsteen 'multimedia' (video, audio en beelden). (Les)documenten, sites en software vind je nu via Leerobjecten. Door de vernieuwing is het mogelijk dat sommige informatie- en helppagina's nog niet correct zijn, maar daar wordt aan gewerkt. Deze site is meer dan ooit hét informatie- en communicatieplatform voor taal en onderwijs. Registreer je gratis en je kunt alle bijdragen volledig bekijken of downloaden. Leden van KlasCement zijn automatisch geregistreerd op deze site. Zij melden zich aan met hun gebruikersnaam en wachtwoord.

[[c:vocv:12506](#)]

## Oefen

- KlasCement.

In: <http://oefen.be/>

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

Leerlingen oefenen zelfstandig online met oefen.be. Alle interactieve oefeningen die leerkrachten delen op KlasCement vinden leerlingen zonder aanmelden en gratis op oefen.be. Met de grondig vernieuwde zoekindex filter je intuïtief op trefwoord, onderwijsniveau, vak/leergebied, categorie, thema en auteur. Elke filteractie geeft je meteen een aantal zoekresultaten. Perfecte timing: met de eindstreep in zicht zit elke leerkracht nu verlegen om aanvullende herhalingsoefeningen. Voor het Kleuteronderwijs - Lageronderwijs - Secundair onderwijs - Volwassenenonderwijs.

[\[c:vocv:4968\]](#)

### Klascement

In: <http://www.klascement.net/>

Achtergrondliteratuur | 11 | Agogiek didactiek

Een online databank van educatieve software voor het basisonderwijs in Vlaanderen of het primair en voortgezet onderwijs in Nederland. Gratis. Klascement is een elektronische database, waarin educatieve software volgens een vast stramien van objectieve kenmerken wordt beschreven. Het vaste stramien maakt het mogelijk programma's onderling op dezelfde kenmerken (aspecten) te vergelijken. Het ondersteunt scholen bij het maken van verantwoorde keuze voor educatieve software, passend bij de wijze waarop binnen de groep of school les wordt gegeven. Dit op maat kiezen wordt mogelijk door de bij de school passende zoekcriteria in te voeren. Vervolgens wordt in het gehele aanbod gezocht naar programma's die bij die criteria passen.

[\[c:vocv:12806\]](#)

### Klassiek Vakwerk II - Artikelen Voor En Over Het NT2-Onderwijs

[auteur] Bossers, Bart. - ISBN13 9789089539724 - Amsterdam : Boom, 2015. - 216 p.

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

In Nederland en Vlaanderen wordt aan verschillende instellingen onderzoek verricht naar het verwerven, leren en onderwijzen van het Nederlands als tweede taal. Eén van de doelstellingen van de Beroepsvereniging van Docenten NT2 is het toegankelijk maken en verspreiden van de resultaten van dit onderzoek onder NT2-docenten. Dat gebeurt bijvoorbeeld op congressen, studiedagen en via de jaarlijks verschijnende Vakwerk-bundels. In deze verzamelbundel Klassiek Vakwerk II worden de meest waardevolle bijdragen uit deze Vakwerk-reeks samengebracht, zodat NT2-docenten er permanent over kunnen beschikken en gebruik van kunnen maken. Samen met de inhoud van Klassiek Vakwerk I zijn er voor NT2-docenten nu een groot aantal artikelen beschikbaar over vele facetten en doelgroepen van het NT2-onderwijs: van woordenschat tot luistervaardigheid, van grammatica tot interculturele communicatie,

van differentiatie tot feedback en van alfabetisering tot toetsing. Docenten en aankomende docenten kunnen er allerlei recente theoretische denkbeelden over tweededetaalverwerving en tweedetaal didactiek in vinden, maar zeker ook veel nieuwe ideeën, suggesties, tips en aanbevelingen voor de dagelijkse lespraktijk. Deze uitgave helpt de docent op die manier bij het geven van effectief, motiverend en doelgericht NT2-onderwijs!

[\[c:vocv:10751\]](#)

### De week van Karla

[auteur] Eeckhout, L. ; [auteur] Gehre, H.. - ISSN 1571-13512 - 2012.

In: Alfa-nieuws. - jrg. 15 (2012), nr. 3 ; p. 10-12

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Janique Vanderstocken, educatief medewerker bij Leerpunt Gent, introduceert het lesmateriaal De Week van Karla. Ze ontwierp het lesmateriaal met échte foto's van mensen uit haar omgeving. De cursisten in haar klas volgden het verhaal van de personages en hielpen mee de richting van het verhaal te bepalen. Zo werd Janique's lesmateriaal uit het leven gegrepen en op maat gesneden van de alfacursisten. Het verslag van een uniek wordingsproces van lesmateriaal.

[\[c:vocv:12827\]](#)

### Een jukebox vol oefenmogelijkheden. Oefen online je Nederlands op Nedbox

[auteur] Drijkoningen, Joke. - 2015.

In: Online Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 195

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Anderstaligen de kans bieden om op een leuke en ontspannende manier Nederlands te oefenen. Dat is de opzet van NedBox. NedBox is een gloednieuwe website waar anderstaligen Nederlands kunnen oefenen aan de hand van televisiefragmenten en krantenartikelen. Onder veel belangstelling van de regionale en Vlaamse pers werd Nedbox in Leuven voorgesteld. Een verslag.

[\[c:vocv:11649\]](#)

### De Week van Karla - ANt2-materiaal

[auteur] Eggermont, Dirk. - ISSN 1381-18201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 184 ;  
p. 13-15

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Sinds een paar jaar is het multimediale lessenpakket De Week van Karla een begrip voor heel wat ANt2-docenten in Vlaanderen.<sup>1</sup> Dit lesmateriaal, ontwikkeld door alfadocente Janique Vanderstocken, wordt dan ook als basispakket ingezet op de thuisbasis van de auteur, het Centrum Basededucatie Gent-Meetjesland-Leieland. In dit artikel is er speciale aandacht voor de website als belangrijk leermiddel in, en ook buiten de klas. Ook de cobegeleider van Janique, Christine De Wilde, komt aan het woord: wat maakt De Week van Karla voor haar zo anders? En wat vinden cursisten van het eerste uur van deze ANt2 familiesoap ?

[\[c:vocv:11922\]](#)

### **Het wonder van het lezen. Over het belang van schoolrijpheid en auditieve vaardigheden bij volwassen analfabete anderstaligen**

[auteur] Gehre, H. ; [auteur] Schuurmans, I.. - ISSN 1381-18201 - 2014.

In: Les. - Jrg. 32 (2014), nr. 187 ; p. 4-8

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basededucatie

Volwassen analfabete anderstaligen moeten een lange weg afleggen alvorens ze het Nederlands - mondeling en schriftelijk - onder de knie hebben. Helga Gehre en Inge Schuurmans gaan in dit artikel in op twee belangrijke aspecten van dit traject: schoolrijpheid en auditieve vaardigheden. Ze maken daarvoor regelmatig de vergelijking met kinderen die een eerste taal leren. Hun conclusie: "De omgeving van onze analfabete cursisten verbaast zich vaak over het feit dat het zolang duurt en dat sommigen het zelfs nooit zullen leren. Deze redenering moet eigenlijk omgedraaid worden: het is een wonder dat het bij zo velen wel lukt!"

[\[c:vocv:12058\]](#)

### **Woordenschatverwerving bij AMA's. Op welke wijze en in welke mate ontwikkelt de woorden-schat van een AMA zich gedurende de eerste drie maanden van zijn verblijf in Nederland?**

- [auteur] Inge Rouleau. - Tilburg : 2College Durendael, 2013. - 57 p.

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basededucatie

Docent 2 College Durendael afdeling Vluchtelingen Dit onderzoek gaat over de woordenschatverwerving van AMA s, alleenstaande minderjarige asielzoekers. Dit leerproces van zes AMA S is vastgelegd in een leerbiografie, waarin de relatie tussen de aangeboden woorden in de lesmethode (NT2 leergang) en de daarvan aan het eind van de onderzoeksperiode beheerste woorden en zinnen in kaart gebracht is. Voor dit doel zijn de wekelijkse gesprekken met de leerlingen opgenomen en getranscribeerd. Vervolgens is vastgesteld welke woorden en zinnen de leerling op een gegeven moment beheerste, en werd nagegaan of er sprake was van een toename van de woordenschat. Uit het onderzoek kwam naar voren dat relatief weinig woorden uit de gebruikte leergangen productief beheerst werden in

verhouding tot het aantal woorden dat in de betreffende leergang werd aangeboden. Meer aandacht voor de consolideringsfase van nieuw te leren woorden zou de actieve beheersing kunnen bevorderen. De consolideringsfase is immers het inoefenen en inslijpen van een nieuw woord zodat het woord beklijft en productief gebruikt kan worden.

[[c:vocv:8710](#)]

### CTO centrum voor taal en onderwijs

- Leuven.

In: <http://cteno.be>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Het CTO is een universitair centrum verbonden aan de K.U.Leuven dat al sinds 1990 het taalvaardigheidsonderwijs Nederlands in Vlaanderen ondersteunt door middel van onderzoek, de ontwikkeling van materialen en het bieden van begeleiding en nascholing. Het CTO werkt samen met scholen, bedrijven, organisaties en overheden die werk willen maken van taalonderwijs Nederlands. Centrum voor Taal en Onderwijs blijft het onderwijsveld ondersteunen! Het Centrum voor Taal en Onderwijs heeft van Vlaams Minister van Onderwijs Pascal Smet de opdracht gekregen om te blijven zorgen voor ondersteuning rond taal in het onderwijs. Binnen dit project (dat gedeeltelijk in de plaats komt van het Steunpunt GOK) zal veel aandacht gaan naar het stimuleren van geletterdheid in het secundair onderwijs, de ondersteuning van het volwassenenonderwijs NT2 en van het onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers. Alle medewerkers van het Centrum voor Taal en Onderwijs kijken ernaar uit hun samenwerking met het Vlaamse onderwijsveld op het vlak van taal en gelijke onderwijskansen voort te zetten. Wij willen de vele, vele mensen die ons tijdens de voorbije maanden hebben gesteund, hartelijk bedanken: uw steun was voor ons van onschatbare waarde!

[[c:vocv:7621](#)]

### DocAtlas : documentatiecentra

In: <http://www.provant.be/leren/documentatiecentra/docatlas/>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Een interculturele bib met een divers aanbod! Het provinciaal documentatiecentrum Atlas (docAtlas) is een documentatie- en leermiddelencentrum, gespecialiseerd in Nederlands voor anderstaligen, intercultureel onderwijs, mondiale vorming en interculturaliteit. Leerkrachten, studenten, vormingswerkers en alle andere geïnteresseerden kunnen er didactisch materiaal en documentatie in alle vormen ontlenen. DocAtlas organiseert ook vormingen over het gebruik van de leermiddelen Nederlands voor anderstaligen, intercultureel onderwijs en mondiale vorming en over de materialen die verenigingen en organisaties op weg helpen bij processen van

interculturalisering.

[c:vocv:12610]

### Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs

[auteur] Bossers, Bart ; [auteur] Kuiken, Folkert ; [auteur] Vermeer, Anne. - ISBN13 978-90-469-0471-8 [paperback] - 2de herz. dr. - Bussum : Coutinho, 2015. - 443 p., ill.

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Dit boek biedt een uitgebreid overzicht van wat er te weten is over taalonderwijs Nederlands aan anderstaligen, van taalverwerving tot didactiek, van inburgering tot toetsing en van alfabetisering tot woordenschat- en grammaticaonderwijs. Dit handboek is ontwikkeld door universitaire experts in samenwerking met specialisten uit de praktijk. Wetenschappelijke achtergronden worden geïllustreerd met veel voorbeelden en cases. De opdrachten, evaluatievragen, geannoteerde verwijzingen en kaderteksten maken dit handboek een zeer toegankelijk en studeerbaar boek. De trefwoordenlijst en checklist leermiddelenbeoordeling zullen in de praktijk vaak van pas komen. Op de bijbehorende website is aanvullende en actuele informatie beschikbaar, zoals overzichten van leermiddelen en lesmateriaal, achtergronddocumenten en veel links. In deze herziene druk is het meest recente onderzoek naar taaldidactiek en tweedetaalverwerving opgenomen. De voorbeelden en cases zijn aangepast naar aanleiding van praktijkervaringen en reacties van gebruikers op het boek. De didactiek van het handboek is aangescherpt en de informatie over wetten, regelingen en examens is geactualiseerd. Het Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs is geschreven voor (aankomende) NT2-docenten bij taalinstututen, schakeltrajecten in het hoger onderwijs, AZCs, ROCs, en ISKs.

[c:vocv:9288]

### NT2 Antwerpen

- Antwerpen.

In: [http://www.nt2antwerpen.be/actieplannen\\_taalgericht\\_naar\\_werk](http://www.nt2antwerpen.be/actieplannen_taalgericht_naar_werk)

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Huis van het Nederlands Actieplannen Taalgericht naar Werk. Download hier de actieplannen en bijlagen van de publicatie Taalgericht naar Werk.

[c:vocv:12796]

### NT2 spraak - beter Nederlands spreken

In: <http://nt2spraak.nl/>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie



U heeft een baan waarin u veel moet communiceren, maar Nederlands is niet uw moedertaal. Dus zoekt u een taaltrainer én logopedist, die u feedback kan geven op uw spreekvaardigheid en verstaanbaarheid. Iemand die ervaring heeft in trainingen op de werkvloer en die uw situatie begrijpt. Óf u bent docent NT2 of taalcoach en u wilt leren hoe u uw cursisten kunt helpen om beter en verstaanbaar Nederlands te spreken. Door middel van een workshop of webinar van iemand die daar verstand van heeft. Iemand die taaltrainer en logopedist is die u de tips en trucs kan leren.

[\[c:vocv:12795\]](#)

## NT2

In: <http://www.nt2.nl/>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Nederlands als tweede taal (NT2) is onderdeel van Boom uitgevers Amsterdam en gespecialiseerd in het ontwikkelen en uitgeven van leermethodes voor nieuwkomers in Nederland.

[\[c:vocv:10015\]](#)

## Taalboulevard

In: <http://www.taalboulevard.be>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Taalboulevard gaat over... tips en trajecten om anderstaligen naar het vrijetijdsaanbod, de media, en andere oefenkansen Nederlands te leiden - methodes om zelf oefenkansen te creëren voor bepaalde doelgroepen - duidelijke taal: hoe communiceer je in het Nederlands met iemand die de taal nog niet perfect beheerst? Is interessant voor... iedereen die anderstalige klanten, bezoekers, collega's en kennissen heeft en in het Nederlands met hen wil communiceren - alle organisaties die willen dat anderstaligen bij hen terechtkunnen in het Nederlands en dat ze dat ook weten.

[\[c:vocv:11275\]](#)

## Taalles aan oudere laaggeletterde migranten - Is het nodig en is het haalbaar ?

[auteur] Dubbeldam, Janine. - ISSN 1381-18201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 181 ;  
p. 17-20

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

De groep oudere migranten in Nederland neemt gestaag toe. Het betreft voor een

groot deel laaggeletterde eerstegeneratiemigranten. Zij krijgen vaak te maken met maatschappelijke problemen. Taalproblemen spelen hierbij een grote rol en worden door veel migranten als een probleem ervaren. Kunnen taallessen aan deze groep mede een oplossing bieden voor de ondervonden problemen? Hoe realistisch is het te denken dat oudere migranten nog taal kunnen verwerven? En hoe kun je als docent op deze groep inspelen? Op het Les-congres van 10 november werd in een workshop op deze vragen ingegaan. In dit artikel de belangrijkste bevindingen met als doel een eerste aanzet te geven tot meer erkenning voor deze bijzondere groep migranten.

[[c:vocv:10067](#)]

## Melkwegplus

In: <http://www.melkwegplus.nl/>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Stichting Melkweg+ is een expertisecentrum voor het onderwijs aan anderstalige laaggeletterden. We ontwikkelen leermiddelen en geven training en advies. De Stichting Melkweg+ is in 2011 opgericht door Kaatje Dalderop, Willemijn Stockmann en Merel Borgesius.

[[c:vocv:7712](#)]

## AlfaTaal

In: <http://www.alfataal.nl>

Achtergrondliteratuur | 12 | Didactiek basiseducatie

Voor cursisten en docenten Ant2 Het doel van AlfaTaal.nl In de lessen Nt2 voor analfabete immigranten werken we met een hele gevarieerde groep cursisten: snelle en zeer langzame leeders, cursisten die al goed kunnen spreken en zij nog geen woord Nederlands spreken, cursisten die in een andere taal gealfabetiseerd zijn en cursisten die nog nooit eerder in hun leven op school hebben gezeten. Er is niet altijd genoeg lesmateriaal voor handen om aan alle verschillende leerbehoeften tegemoet te komen. Het ontbreekt met name aan lesmateriaal voor de eerste fasen van het alfabetiseringsproces en het taalleerproces. De achtergrond van de docenten varieert ook sterk: er zijn docenten met een Nt2- achtergrond, docenten uit het basisonderwijs en vrijwilligers die dit werk al dan niet met vooropleiding doen. Er kan veel kennis uit de verschillende werkvelden uitgewisseld worden.

[[c:vocv:12502](#)]

## NLvaardig, thuis Nederlands leren. Online aan de slag met hulp van docent en vrijwilliger

[auteur] Verspiek, M.. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 194 ; p. 4-6

Achtergrondliteratuur | 13 | Keuze en activeringsactiviteiten

Hoe bereik je anderstaligen die niet aan een groepscursus Nt2 kunnen deelnemen? En wat voor programma bied je deze doelgroep aan? Voor veel gemeenten en taalaanbieders zijn dit belangrijke vragen. NLvaardig voorziet in een oplossing door een online programma te combineren met professionele begeleiding van een docent én een vrijwilliger. Mirella Verspiek, werkzaam bij CINOP, licht in dit artikel het concept van NLvaardig toe en schetst de ervaringen die zijn opgedaan met een pilot in Amsterdam.

[[c:vocv:9031](#)]

### **CNAVt : Certificaat Nederlands als Vreemde Taal**

In: <http://www.cnavt.org/>

Achtergrondliteratuur | 15 | Evalueren cursisten

Het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal maakt sinds jaar en dag examens Nederlands voor leerders over de hele wereld. Het CNAVt-project wordt geleid en uitgevoerd door het Centrum voor Taal en Onderwijs (Katholieke Universiteit Leuven). Sinds begin 2010 werkt het CTO voor de uitvoering van het project samen met Fontys Lerarenopleiding Tilburg (Fontys Hogescholen). Het CNAVt is een project van de Nederlandse Taalunie.

[[c:vocv:7143](#)]

### **NT2 evaluatheek**

- Leuven : Steunpunt GOK / CTO KuLeuven.

In: <http://www.nt2evaluatheek.be>

Achtergrondliteratuur | 15 | Evalueren cursisten

Ben je op zoek naar examens, toetsen of andere evaluatie-instrumenten voor je NT2-klas? Andere collega's hebben misschien iets voor jou! Zoek op vaardigheid, domein, niveau · Plaats ook zelf een toets op deze site! Zo groeit deze evaluatiebank en ontstaat er een zinvolle uitwisseling! · Voor het afhalen of toevoegen van toetsen moet je geregistreerd zijn. Dat is gratis. De registratie-procedure verhindert dat je cursisten NT2 ook toegang zouden krijgen tot de evaluatiebank. informatiepunt evaluatie · Wat is een goede evaluatie?

Voor een visie op evalueren, soorten instrumenten en goede voorbeelden · Tips voor het maken en afnemen van toetsen, stappenplannen op brede evaluatie op te zetten in je centrum, etc. · Verdere achtergronden en interessante links rond toetsing, anders evalueren etc.

[c:vocv:8723]

## **CED groep**

In: <http://www.cedgroep.nl/>

Achtergrondliteratuur | 16 | Zorg

De CED-Groep helpt de onderwijspraktijk innoveren en richt zich op groei van professionals in het onderwijsveld, van werkvloer tot bestuur. De CED-Groep adviseert, begeleidt, ondersteunt, traint en coacht professionals die in het onderwijs werken. Dat gebeurt rond thema's als taal, rekenen, leerprestaties, sociale competentie en zorg. Veel klanten kiezen bijvoorbeeld voor onze integrale zorgtrajecten. Hiermee kunnen alle leerlingen bij problemen tijdig worden opgevangen, begeleid of doorverwezen. Naast begeleiding en coaching ontwikkelt de CED-Groep lesmethodes en programma's. De organisatie ontwikkelt de educatieve materialen vrijwel altijd samen met toekomstige gebruikers.

[c:vocv:10239]

## **Geletterdheid : docsite**

In: <http://www.geletterdheid.be/>

Achtergrondliteratuur | 19 | Geletterdheid

Projecten rond(laag)geletterdheid Met betrekking tot het thema (laag)geletterdheid heeft het CTO (in opdracht van het Departement Onderwijs) de afgelopen jaren een reeks van innovatieve projecten uitgevoerd o.a.: Studie naar de haalbaarheid van een doelmatig gebruik van een screeningsinstrument voor geletterdheid (i.s.m. HIVA en VOCB) Voorstudie screening laaggeletterdheid (i.s.m. Cito) Geïntegreerde geletterdheidtrainingen in beroepsopleidingen (i.s.m. met Centrum voor Basiseducatie Leuven-Hageland) G-factor: ontwikkeling van een brochure en website over geletterdheid op de werkvloer (i.s.m. HIVA) Momenteel lopen de volgende projecten: (2011-...) G-kracht: coachingstraject geïntegreerd werken rond geletterdheid in beroepsrichtingen (BSO, TSO) (in het kader van het project 'Taal en onderwijskansen' in opdracht van het Departement Onderwijs) Ontwikkeling van een screeningsinstrument voor laaggeletterdheid (vervolgonderzoek) (i.s.m. Cito; in opdracht van het Departement Onderwijs) "Gelaarsd, gespoord en geletterd": de ontwikkeling van wetenschappelijke/academische geletterdheid in de lessen Nederlands van de derde graad van het ASO en TSO (met financiering van het Aanmoedingsfonds, K.U.Leuven)

[c:vocv:12345]

## **Platform Geletterdheid**

In: <http://www.vocvo.be/geletterdheid>

Achtergrondliteratuur | 19 | Geletterdheid

Wat biedt deze website jou? Antenne: Vind inspiratie in goede praktijken van geletterdheid - Plan Geletterdheid: Kom alles te weten over dit actieplan en het beleid rond geletterdheid - Diensten: Zoek expertise in geletterdheid en doe een beroep op deze diensten Tools: Verhoog vaardigheden van geletterdheid en creëer een rijk leerklimaat via de tools - Sensibiliseren: Kijk, lees en word je bewust van wat laaggeletterdheid betekent - Kennis: Leer over Vlaamse onderzoeken en Europese samenwerking.

[\[c:vocv:11849\]](#)

### **Op zoek naar herkenbare profielen -Leerdersprofielen in lees- en schrijfgroepen voor laaggeletterden**

[auteur] Dalderop, Kaatje ; [auteur] Kurvers, Jeanne ; [auteur] Stockmann, Willemijn. - ISSN 1381-18201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 186 ;  
p. 19-21

Achtergrondliteratuur | 19 | Geletterdheid

De tijden zijn veranderd: veel anderstaligen wonen al lang in Nederland en een deel van hen heeft ook in Nederland jeugdonderwijs gevolgd. In de Nt1-groepen blijken steeds vaker mensen te zitten met een andere moedertaal dan het Nederlands. Hoe zit het precies met die toegenomen heterogeniteit? De oude leerdersprofielen zijn inmiddels achterhaald. Het Steunpunt Taal en Rekenen VE gaf daarom de opdracht uit te zoeken welke cursistprofielen te ontdekken zijn in het volwassenenonderwijs aan laaggeletterden.

[\[c:vocv:12387\]](#)

### **Werken aan geletterdheid**

CBE ; Vocvo vzw.

In: <http://www.werkenaangetletterdheid.be/>

Achtergrondliteratuur | 19 | Geletterdheid

Op deze website vindt u alle informatie om geletterdheidsnoden aan te pakken zodat communicatie op de werkvloer beter verloopt, werknemers beter aan de slag kunnen met ICT, nieuwe machines beter gebruikt kunnen worden en technische opleidingen meer resultaat boeken.

[\[c:vocv:5093\]](#)

## Portaal : expertise basisvaardigheden en geletterdheid

In: <http://www.alfabetisering.nl/>

Achtergrondliteratuur | 19 | Geletterdheid

Informatie over de Nederlandse landelijke campagne die op 9 september 2002 gestart is om autochtone analfabeten (beter) te leren lezen, schrijven of rekenen. Om het bewustzijn rondom analfabetisme te vergroten loopt van 2002 tot 2006 de landelijke campagne Alfabetisering Autochtone Nederlanders. In 2003 ook lesmateriaal te downloaden? Welkom op de portal over laaggeletterdheid en basisvaardigheden. Deze portal bestaat uit drie onderdelen. Het onderdeel Laaggeletterdheid geeft informatie over laaggeletterdheid en is bedoeld voor geïnteresseerden. Het onderdeel Basisvaardigheden bevat onderzoek en praktijkvoorbeelden voor professionals. Het onderdeel Digitale kenniskring is enkel toegankelijk voor betrokkenen bij het project "Effectiviteit en kwaliteit van het NT1-onderwijs". De opbrengsten van dit project zult u in een latere fase bij Basisvaardigheden kunnen terugvinden.

[[c:vocv:9783](#)]

## School en ouders

In: <http://www.schoolenouders.be>

Achtergrondliteratuur | 20 | Ouders en school

School en ouders is een behoeftegericht NT2-aanbod waarin anderstalige ouders lessen Nederlands volgen in de school van hun kind. Ouders in Interactie is een specifieke invulling van dit aanbod. Ben jij verbonden aan een school of een NT2-centrum en wil je meer over dit aanbod weten? Geef jij al taalles op een school en ben je op zoek naar materiaal? Of heb je van dit aanbod gehoord en ben je nieuwsgierig geworden? Achtergrondinfo en praktische tips vind je in dit informatieve luik van de website.

[c:vocv:12883](#)

## [Een ander beeld van asielzoekers. Op bezoek bij Azc Oisterwijk](#)

[auteur] Tijssen, Marli. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 8-10

Je kunt vandaag de dag geen krant openslaan of je ziet artikelen over en fotos van vluchtelingen. Meestal gaat het om mediagevoelige beelden of discussies over aantallen, toelaten of weigeren. Maar zelden wordt inhoudelijk ingegaan op het traject dat hen wacht in de opvang en in de periode daarna. Wat gebeurt er momenteel in de opvangcentra en asielzoekerscentra als het gaat om onderwijs? En hoe verhoudt zich dat tot het traject gericht op het inburgeringsexamen? Marli Tijssen had dit soort vragen en ging op zoek

naar antwoorden bij het Azc in Oisterwijk. Zij voerde een gesprek met Nancy Kreugel, programmabegeleider (PL) en verantwoordelijk voor het Nt2- onderwijs. Ook aanwezig was Robert Ploeg, voorlichter. Beiden in dienst van het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers), ressorterend onder - en bekostigd door - het Ministerie van Justitie.

[c:vocv:12887](#)

### [Eerste hulp bij integratie. Taalcoach bij VluchtelingenWerk Nederland](#)

[auteur] Veenje, Maaïke ; [auteur] Van Der Pol, Annemieke ; [auteur] Galema, Kees. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 20-23

Vluchtelingen die te horen krijgen dat ze in Nederland mogen blijven, kunnen beginnen met het opbouwen van een nieuw bestaan. VluchtelingenWerk Nederland helpt hen daarbij. VluchtelingenWerk is een onafhankelijke organisatie die zich inzet voor de belangen van vluchtelingen en asielzoekers. Haar integratiewerk leunt sterk op de inzet van duizenden vrijwilligers. Zij ondersteunen vluchtelingen op veel terreinen: van het inrichten van een woning tot het vinden van een baan. Bovendien zijn tal van vrijwilligers betrokken bij activiteiten als kookprojecten of kindervakantieweken. Een grote groep vrijwilligers is actief als taalcoach. Dit artikel bestaat uit twee delen met in deel 1 uitleg over wat een taalcoach doet<sup>1</sup> en in deel 2 ervaringen van drie taalcoaches.

[c:vocv:12885](#)

### [Het traject in Nederland en Vlaanderen. Welk traject legt een asielzoeker af in België ?](#)

[auteur] Somers, Eric. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 14

A. De asielprocedure - B. Materiële opvang of financiële steun - C. Nederlands leren en inburgeren (in Vlaanderen en Brussel) en werken - D. Onderwijs

[c:vocv:12886](#)

### [Het traject in Nederland en Vlaanderen. Welk traject legt een asielzoeker af in Nederland ?](#)

- 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 12-13

[c:vocv:12888](#)

### [Meer taaltrajecten voor vluchtelingenstudenten gewenst ! Taaltrajecten en obstakels voor vluchtelingenstudenten](#)

[auteur] Both, Marieke. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 20-23

Het UAF adviseert en begeleidt de studie van vluchtelingenstudenten in Nederland. Vaak begint dat met een intensief Nt2-traject. Studentbegeleiders van het UAF hebben geregeld overleg met Nt2- docenten. Tempo en maatwerk staan dan hoog op de agenda, maar ook het belang van oog voor de omstandigheden. Oud-UAF-studenten geven nieuwe studenten taaltips. Welke vragen stellen vluchtelingenstudenten aan het UAF? Marieke Both, taalvoorlichter van het UAF, geeft antwoord.

[c:vocv:12881](#)

### [Met een warm hart en een koel hoofd. Naar succesvolle integratie van vluchtelingen](#)

- 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 3-4

Aan docenten Nt2 en vrijwilligers de opgave eraan bij te dragen dat vluchtelingen en asielzoekers in hun nieuwe omstandigheden een stukje van de vertrouwdheid met het dagelijks leven terugkrijgen, in een nieuwe taal. Aan hen de taak passende taalondersteuning en passend taal- en beroepsonderwijs te bieden.

[c:vocv:12893](#)

### [Omgaan met mogelijke psychotraumas. Vluchtelingenkinderen op school](#)

[auteur] Tuk, Bram. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 42-55

Een veel gestelde vraag van docenten is hoe ze moeten omgaan met mogelijke psychotraumas van vluchtelingenkinderen. Hieronder achtergronden en een korte handreiking van de hand van Bram Tuk, werkzaam bij Pharos. Pharos heeft veel ervaring en kennis op het terrein van de gezondheid en sociaalemotionele begeleiding van vluchtelingen- en nieuwkomerskinderen.

[c:vocv:12884](#)

### [Taalkit Dutch. Vanaf dag één op een verantwoorde manier Nederlands leren](#)

[auteur] Fuhri Snethlage, Knup. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 11

Het is vluchtelingen tot nu toe niet toegestaan een taalcursus te volgen totdat ze een status hebben. De behoefte om de taal te leren is echter groot. Veel begeleiders en vrijwilligers bieden daarom nu al Nederlands aan in opvangcentra en bibliotheken. Taalkit Dutch ondersteunt ze daarin door structuur aan te brengen in de aanpak: vluchtelingen kunnen zo vanaf dag één aan de slag om samen met hun begeleiders op een verantwoorde manier de eerste beginselen van de taal te leren.

[c:vocv:12882](#)



### [Taallessen aan vluchtelingen door het COA. In gesprek met Nt2-docenten van het asielzoekerscentrum in Dronten](#)

[auteur] Berntsen, Annet. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 6-7

De opvang van mensen die een asielaanvraag gedaan hebben wordt in Nederland verzorgd door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). In asielzoekerscentra (Azcs) verblijven mensen die de asielprocedure hebben doorlopen.<sup>1</sup> In Azcs worden ook al taallessen gegeven. Nt2-docenten en vrijwilligers dragen er samen zorg voor dat de vluchteling een stap zet op weg naar inburgering. Les sprak met twee Nt2-docenten van het Azc in Dronten, Caroline van Roon en Ingeborg Winsen.

[c:vocv:12889](#)

### [Twijfel en isolement, maar ook een beetje trots. In gesprek met vier Syrische vluchtelingenstudentes](#)

[auteur] Van Wijngaarden. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ;  
p.26-28

Begin 2015 leerde Ina van Wijngaarde Basma, Antoine, Taleen en Mirna kennen, alle vier in 2013 vanuit Syrië naar Nederland gevlucht. Ze was een van de twee docenten in hun cursus (niveau B2) bij hogeschool Saxion in Enschede. De studentes maakten deel uit van een ambitieus groepje, dat voor het merendeel bestond uit Syrische vluchtelingen. Een half jaar na het afronden van hun Nt2-traject spreekt ze dit viertal opnieuw. Ze praten over het taaltraject, het onderwijs in Syrië en de eerste ervaringen in het hoger onderwijs. Twee jaar na aankomst in Nederland beginnen met een studie in het hoger onderwijs: het blijkt te kunnen, maar het is geen makkelijke weg.

[c:vocv:12894](#)

### [Vluchtelingen en Educatie. Een rijk geschakeerd Vlaams informatiepakket](#)

[auteur] Eggermont, Dirk. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 56-57

VluchtelingenWerk Vlaanderen stuurt naar elke geïnteresseerde school in Vlaanderen de brochure Vluchtelingen en Educatie. Deze brochure geeft informatie over een pakket dat naast de nodige achtergrondinformatie en online tips een gamma van lespakketten, boeken, films, workshops, auteurslezingen, fotos en theater bevat. Het is vooral bedoeld voor een doelgroep van kinderen en jongeren tot achttien jaar. Omdat VluchtelingenWerk dit aanbod ook desgewenst naar volwassenenonderwijs stuurt, wil Les-redacteur Dirk Eggermont in dit artikel nagaan of ook (A)Nt2- docenten in centra baseducatie of in CVOs hiermee aan de slag kunnen.

c:vocv:12891

### [Wat we van elkaar kunnen leren. Een kijkje in Anderlecht](#)

[auteur] van Hugte, Godelieve. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 46-47

De afgelopen maanden is er veel veranderd in de Opvangklassen Anderstalige Nieuwkomers (Okan) van het Sint-Guido-instituut in Anderlecht (een van de 19 deelgemeenten van Brussel). Stroomden andere schooljaren de Okan-klassen pas in de loop van het schooljaar langzamerhand vol, nu kwam het aantal leerlingen op eind augustus al in de buurt van het aantal leerlingen aan het einde van het vorig schooljaar. Ook het leerlingenprofiel bleek veranderd. In vergelijking met andere jaren komen dit jaar veel leerlingen uit Afghanistan en Syrië. Niet helemaal onverwacht natuurlijk. Lesredacteur Godelieve van Hugte ging op bezoek, en besprak deze nieuwe ontwikkelingen met Bieke Docx, leerlingbegeleider, en Leen Renders, coördinator van de Okan-klassen.

c:vocv:12892

### [Het wonder voltrekt zich elk jaar weer. Een constante toestroom in de Okan](#)

[auteur] Devos, A.. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 49-51

Al die vluchtelingen zijn onze scholen er klaar voor? Het is een vreemde vraag voor wie met eerste opvangonderwijs (in Vlaanderen onthaalonderwijs) bezig is. Een constante toestroom van nieuwelingen, uit wisselende landen is voor Okan (de Vlaamse Internationale Schakelklas) business as usual. Geen paniek! De leerkrachten zijn gelukkig flexibel genoeg om hiermee om te gaan. Een verslag uit Brussel.

c:vocv:12890

### [Een zo intensief mogelijk traject, zo hoog mogelijk uitstromen. Doorlopende leerlijn voor Amsterdamse vluchtelingen](#)

[auteur] Borgesius, Merel. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 196 ; p. 30-33

Hoe kunnen we vluchtelingen een zo goed mogelijk perspectief geven op de arbeidsmarkt? Daar is natuurlijk de Nederlandse taal voor nodig maar vaak ook een (beroeps)opleiding. Hoe kun je die twee belangrijke voorwaarden voor succesvolle integratie aan elkaar koppelen? Merel Borgesius, redacteur van Les, stak haar licht op bij de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam wil extra inzetten op doorontwikkeling van haar vluchtelingenaanpak, dit in samenwerking met verschillende partners. Onlangs presenteerde de gemeente het Beleidskader Vluchtelingen in

Amsterdam 2015- 2018. Bovendien sprak Merel met een van de partners van de gemeente: het ROC van Amsterdam Educatie. Hoe gaan zij de onderwijscomponent vormgeven?

## Docengericht

[[c:vocv:11063](#)]

### Didactisch referentiekader : handleiding bij de lesvoorbereiding

[auteur] Meeus, Wil. - ISBN13 978-90-334-8964-8 - Leuven/Den Haag : Acco, 2012. - 192 p.

Achtergrondliteratuur | 25 | VTO vorming, training en opleiding

Dit boek is bedoeld voor studenten in de lerarenopleiding, beginnende leraren en leraren die even terug willen naar de basis. Het biedt zowel een praktische handleiding bij het maken van de eerste lesvoorbereidingen, als een wetenschappelijk onderbouwd overzicht van de didactische theorie. Dankzij een vlotte schrijfstijl slaagt de auteur erin om soms complexe materie op een heel heldere manier herkenbaar te maken voor wie nieuw is in het vak en het vakgebied. Tegelijk is het boek een handleiding vol praktische tips om beginnende leraren een goede start te laten maken. De auteur demonstreert een doorleefd inzicht in de didactiek door een combinatie van jarenlange onderwijservaring en wetenschappelijk onderzoek in het domein. Het boek vertrekt vanuit een geactualiseerd didactisch referentiekader waarin de verschillende didactische componenten op een organische manier met elkaar verbonden worden. De minutieuze bespreking van die componenten is uniek in de zin dat geen enkel spanningsveld uit de weg gegaan wordt. Ze worden integendeel juist geduid. De auteur neemt zelf stelling in vanuit de verwachting dat het boek leraren en andere onderwijsbetrokkenen uitdaagt om voorbij het oppervlakkige na te denken over lesgeven en het resultaat daarvan onmiddellijk voor zichzelf ook te vertalen in praktische handelingen bij het ontwerpen van onderwijs.

[[c:vocv:10891](#)]

### Liefde voor het vak : naar een pedagogie(k) van het meesterschap

- Associatie K.U.Leuven - School of education.

In: <http://www.liefdevoorhetvak.be/>

Achtergrondliteratuur | 25 | VTO vorming, training en opleiding

Deze website werd ontwikkeld in het kader van een project van het expertisenetwerk School of Education Associatie K.U.Leuven.

[[c:vocv:12503](#)]

## De sleutel ligt bij de taalaanbieder. Rond de tafel over vrijwilligers en Nt2

[auteur] Borgesius, Merel ; [auteur] Fuhri, Knup. - 2015.

In: Les. - Jrg. 33 (2015), nr. 194 ; p. 10-13

Achtergrondliteratuur | 25 | VTO vorming, training en opleiding

Vrijwilligers spelen ook in Nederland inmiddels (weer) een grote rol in de tweedetaalverwerving van anderstaligen, vooral vanwege bezuinigingen en het verdwijnen van de verplichte inburgeringscursussen. Welke activiteiten voeren ze uit? Waarom? Wat zijn de randvoorwaarden om goed te kunnen werken? Hoe worden de activiteiten van professionele Nt2-docenten en vrijwilligers afgebakend? Lesredacteurs Knup Fuhri en Merel Borgesius voerden een gesprek met verschillende betrokkenen bij Nt2-onderwijs in Utrecht.

[\[c:vocv:12212\]](#)

## LESvaardig - Basisdidactiek Nt2

[auteur] Boerendonk, Myrthe ; [auteur] Pereira, Joke Rodrigues. - 2014.

In: Les. - Jrg. 32 (2014), nr. 190 ; p. 42-43

Achtergrondliteratuur | 26 | VTO vorming, training en opleiding  
basiseducatie

Hoe richt je je Nt2-les het beste in? Heb je je klassenmanagement goed op orde? Hoe geef je de beste feedback? Hoe ga je om met je leergang? Houd je wel genoeg rekening met de verschillen per leerling? Kun je zelfstudie succesvol inzetten? Het zijn allemaal vragen die aan de orde komen in Lesvaardig, een nieuwe basisdidactiek voor Nt2-docenten. In dit artikel vindt u een bespreking.

[\[c:vocv:12373\]](#)

## Zij schakelen over op het Engels, ik blijf Nederlands praten. Luistertaal in de les

[auteur] Stams, Lidy. - 2014.

In: Les. - Jrg. 32 (2014), nr. 192 ; p. 30-32

Achtergrondliteratuur | 26 | VTO vorming, training en opleiding basiseducatie

Het idee van luistertaal is: met elkaar in gesprek zijn terwijl je allebei een andere taal spreekt. Hoe past luistertaal in het talenonderwijs, op welke momenten zou het toegepast kunnen worden? Lidy Stams onderzocht voor haar masterscriptie de mogelijkheden om luistertaal te gebruiken en naar het gebruik ervan in het Nt2-onderwijs. Ze dook in de literatuur en hield interviews met Nt2-docenten. Ook verspreidde ze een online vragenlijst onder Nt2-docenten uit Nederland en Vlaanderen.

[\[c:vocv:11847\]](#)

### **Denken met een DeBonohoedje op en andere uitdagende opdrachten - Lesideeën voor vrij en creatief schrijven op OKAN of ISK**

[auteur] van der Maden, Fros. - ISSN 1381-18201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 186 ; p. 12-13

Achtergrondliteratuur | 26 | VTO vorming, training en opleiding basiseducatie

Ook Fros van der Maden verzorgde op de door Les georganiseerde miniconferentie een workshop, in het bijzonder voor docenten die lesgeven in Internationale Schakelklassen (ISK)/Onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers. In dit artikel vindt u haar lesideeën. De lesideeën zijn door Vlaamse en Nederlandse docenten uitgetoetst in de workshop Zin in schrijven tijdens de miniconferentie Vrij en creatief schrijven.

[\[c:vocv:11714\]](#)

### **Reflecteren op voorbeelden uit de Nt2-praktijk - KET-lessen**

[auteur] Zijlmans, Lidy ; [auteur] Bonants, Annefieke. - ISSN 1381-18201 - 2013.

In: Les. - Jrg. 31 (2013), nr. 185 ; p. 30-31

Achtergrondliteratuur | 26 | VTO vorming, training en opleiding basiseducatie

Werken aan je eigen docentcompetenties of dat van een team? KET-lessen (Kwaliteits groep Educatie Taal) bevat bijna honderd interessante lesfragmenten uit de dagelijkse lespraktijk, voorzien van reflectievragen. De passages hebben betrekking op verschillende docentcompetenties. Vragen bij ieder lesfragment nodigen uit tot reflectie en discussie.

[\[c:vocv:10884\]](#)

## BVNT2 - Beroeps Vereniging van docenten NT2

- BVNT2.

In: <http://www.bvnt2.org/>

Achtergrondliteratuur | 26 | VTO vorming, training en opleiding basiseducatie

Ieder vak heeft een beroepsvereniging en een erkend diploma. NT2, met een groot werkveld in de beroeps- en volwasseneneducatie en in het voortgezet onderwijs, had dat lange tijd niet. Dat is echter veranderd. Waar wil de beroepsvereniging zich mee bezig houden? - informatie-uitwisseling Een website met informatie, publicaties in LES en andere vakbladen, een archief, onderlinge informatie-uitwisseling (lesideeën, lesmateriaal) op 'virtuele ontmoetingsplaatsen', een discussieplatform, studiewerkgroepen rond bepaalde actuele thema's, attenderen op nieuwe publicaties en lesmateriaal en zo verder. - belangenbehartiging opstellen van kwalificaties voor NT2-docenten, registratie als erkend docent, fungeren als aanspreekpunt en gesprekspartner van politiek en overheidsinstanties, als trefpunt voor docenten, afnemers (cursisten / studenten) en instellingen, als belangenbehartiger van het NT2 vakgebied. - deskundigheidsbevordering ondersteuning bij scholings- en ontwikkelingsvragen, visie-ontwikkeling, NT2-(na)scholingsaanbod in kaart brengen, studiedagen en NT2-conferentie (mede)organiseren, studiereizen, collega's informeren over recent onderzoek.

### Organisatie

[[c:vocv:10506](#)]

### **Crisiscommunicatie in scholen : hoe zorg je als school voor een goede communicatie in geval van een crisissituatie? - aanpak**

[auteur] Vermunicht, Fabienne. - Mechelen : Leerrijk-Plantyn nv, 2012. - 12 p.

Achtergrondliteratuur | 37 | Communicatie en presentatie

In geval van crisissituaties allerhande is het zinvol om een houvast te hebben betreffende de communicatie intern (in de school naar de leerlingen) en extern (naar de ouders en naar de pers). Wanneer je als school op voorhand nadenkt over de meest gepaste aanpak in dergelijke situaties, kom je minder voor verrassingen te staan. Het zal nooit haalbaar zijn om in een draaiboek te voorzien dat voor elke situatie helemaal klopt, maar een indeling in een aantal verschillende crisissituaties met de daarbij behorende aanpak, mogelijke getroffen, nuttige telefoonnummers, belangrijke contactpersonen enz. zorgt voor een houvast in acute situaties waar elke minuut belangrijk is. Minder in richtlijnen te gieten, maar minstens even belangrijk om bij stil te staan, is het te woord staan van de pers.

[[c:vocv:7525](#)]

## De persattaché is een boer : opzetten en onderhouden van persrelaties

[auteur] Van den Broeck, Koen. - ISBN13 978-90-301-8895-7 - Mechelen : Wolters Plantyn Professionele Informatie, 2007. - 81 p.

Achtergrondliteratuur | 37 | Communicatie en presentatie

De Persattaché is een boer - over het opzetten en onderhouden van persrelaties' is een nieuwe publicatie van Plantyn. Het boek biedt aankomende en reeds actieve persverantwoordelijken van bedrijven en organisaties een houvast om hun opdracht zo professioneel mogelijk uit te voeren. Auteur is Koen Van den Broeck, consultant bij het communicatiebureau EthiCom en zelf jarenlang persverantwoordelijke bij verschillende organisaties. Ik kom in de pers, dus ik ben ... Een organisatie die de media niet haalt, bestaat niet voor het publiek. De media halen is voor vele organisaties - verenigingen, instellingen, bedrijven, openbare diensten, lokale besturen ... - dan ook een must. Hun reputatie en inkomsten hangen ervan af of ze hebben de media nodig om hun maatschappelijke rol te kunnen vervullen. Maar in de pers geraak je niet vanzelf, daar moet aan gewerkt worden, met kennis van zaken. De vraag is dus: persrelaties, hoe doe je dat? Wat zijn de ingrediënten van een mediagenieke actie, hoe maak je een goed persbericht, wanneer organiseer je een persconferentie, hoe knoop je relaties aan met journalisten ...? Om op al die vragen een antwoord te vinden, neemt Koen Van den Broeck de lezer in dit boek mee naar het land van de persattachés. Hij laat gereputeerde woordvoerders aan het woord, put uit eigen ervaringen en laat enkele journalisten hun kijk op hun voornaamste tegenspelers geven. Talrijke citaten en knipsels uit de media en de literatuur illustreren het verhaal. Koen Van den Broeck was zelf persattaché bij Amnesty International Vlaanderen, Artsen Zonder Grenzen en Handicap International. Sinds 2001 staat hij met zijn adviesbureau EthiCom talrijke organisaties bij in het uitbouwen van hun persrelaties.

### Taal

[[c:vocv:11527](#)]

### Centrum voor Taal & Onderwijs over taalbeleid

In: <http://www.taalbeleid.be/splash.php>

Achtergrondliteratuur | 39 | Taalbeleid

[[c:vocv:11874](#)]

### Conferentie Het Schoolvak Nederlands - bundels

In: [http://taalunieversum.org/onderwijs/conferentie\\_het\\_schoolvak\\_nederlands/bundels/](http://taalunieversum.org/onderwijs/conferentie_het_schoolvak_nederlands/bundels/)

Achtergrondliteratuur | 39 | Taalbeleid

De Conferentie Het Schoolvak Nederlands wordt jaarlijks met steun van de Taalunie georganiseerd door de Stichting Conferenties Het Schoolvak Nederlands. Ga naar de digitale versie van alle conferentiebundels.

[[c:vocv:9472](#)]

### **Netwerk didactiek Nederlands (NDN)**

In: <http://www.netdidned.be>

Achtergrondliteratuur | 39 | Taalbeleid

Het Netwerk Didactiek Nederlands stelt zich tot doel de belangen te behartigen van de didactiek en het onderwijs van het Nederlands in de Vlaamse Gemeenschap en daarbuiten.

[[c:vocv:12167](#)]

### **Praktijkvisie taal - voor het Kruispunt Migratie-Integratie**

- Brussel : Kruispunt Migratie-Integratie, 2014. - 47 p.

Achtergrondliteratuur | 40 | Taalontwikkeling

Het Kruispunt werkt aan een samenleving die constructief omgaat met diversiteit. Taal, meertaligheid en anderstaligheid zijn aspecten van die diversiteit. Ze zijn onlosmakelijk verbonden met migratie en integratie. Daarom ontwikkelt het Kruispunt een eigen visie hierop, zodat we een eenduidig ondersteuningsaanbod en instrumenten voor onze klanten kunnen uitwerken. Dat doen we vanuit een voortdurende toetsing van beleid en onderzoek aan praktijk en omgekeerd.

## **Sociaal**

[[c:vocv:12872](#)]

### **Vluchtelingenwerk Vlaanderen**

In: <http://www.vluchtelingenwerk.be/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

Vluchtelingenwerk is gespecialiseerd in heel wat thema's rond asiel. Met deze expertise zetten we druk op het beleid, ondersteunen we iedereen die werkt met vluchtelingen en vangen we asielzoekers op. Ook helpt het ons te werken rond terugkeer als dat nodig is.



En op te komen voor jonge vluchtelingen.

[[c:vocv:12025](#)]

### Brede School

In: <http://www.bredeschool.org/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

Een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd en op school met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Een kwalitatieve bredeschoolwerking heeft oog voor diversiteit, verbindingen en participatie. De concrete werking hangt af van de lokale context. Op de website Bredeschool.org staan achtergrondinformatie, literatuur, vaak gestelde vragen, praktijkvoorbeelden en methodieken netjes gebundeld. De website werd ontwikkeld in opdracht van de Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel Pascal Smet.

[[c:vocv:11305](#)]

### Brede School Het Keerpunt

In: <http://www.bredeschoolhetkeerpunt.be/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

De Brede School Het Keerpunt is een verzameling van 13 partners, dit zijn sociaal-culturele en onderwijsverstreckende organisaties, onder 1 dak, in het hart van Borgerhout. Onze doelstellingen: De Brede School wil haar maatschappelijke rol opnemen, in de eerste plaats in de buurt waar zij is ingebed. De Brede School wil competenties versterken in levensechte situaties voor haar leerlingen, leerkrachten, medewerkers, klanten en bezoekers De Brede School wil een permanente ontmoetingsplaats zijn en zo diversiteit beleven De Brede School is een dynamisch geheel. We stimuleren ontmoetingen tussen onze verschillende doelgroepen en culturen. We werken samen met elkaar aan sociaal-culturele projecten.

[[c:vocv:12755](#)]

### Integratie en Inburgering 2015-2016 - Beleidsbrief

- Brussel : Vlaams Parlement, 2015. - 27 p.

525 (2015-2016) Nr. 1

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

De nieuwe beleidsbrief Inburgering en Integratie van minister Liesbeth Homans is gepubliceerd op de website van het Vlaams Parlement. Hij bevat de beleidsprioriteiten voor 2015-2016.

[[c:vocv:12874](#)]

### Integratiebeleid

In: <http://integratiebeleid.be/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel  
samenleving algemeen

Het Vlaams integratiebeleid wordt ondersteund door het privaatrechtelijk extern verzelfstandigd Agentschap Integratie en Inburgering. De diensten voor integratie, inburgering, sociaal tolken en vertalen en het Kruispunt Migratie-Integratie vallen sinds 1 januari 2015 onder dit Agentschap.

[[c:vocv:5755](#)]

### New in town: website voor nieuwkomers in België

- Brussel : Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding.

In: <http://www.newintown.be>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding heeft een website New in Town klaar voor Belgische 'nieuwkomers'. Het begrip 'nieuwkomers' verwijst naar mensen die sinds kort in België verblijven en die een perspectief op langdurig verblijf in ons land hebben: gezinsherenigers, ontvankelijk verklaarde asielzoekers, erkend vluchtelingen, geregulariseerden en slachtoffers van mensenhandel. New in Town wil concrete en gepersonaliseerde informatie aanbieden in de verschillende levensdomeinen van die nieuwkomers: wat moet ik doen om te kunnen werken? Kan het OCMW me helpen? Kunnen mijn kinderen naar school gaan? Wat als ik een appartement wil huren?... De site bevat bijvoorbeeld een 'Eerste Hulp' rubriek, waar je onder meer een woordenboek met standaarduitdrukkingen kan terugvinden. New in Town richt zich tot personen die nieuwkomers omringen (vrienden, kennissen, familie...), tot professionele en vrijwillige hulpverleners die hen begeleiden en tot de nieuwkomers zelf.

[[c:vocv:12873](#)]

## Myria - Federaal Migratiecentrum

In: <http://www.myria.be/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

Myria is het Griekse voorvoegsel van tienduizend. De naam verwijst naar veelheid, naar stromen, naar bevolkingen, naar de mens en hoe hij omgaat met zijn omgeving. Het Federaal Migratiecentrum heet Myria sinds 3 september 2015. Met die nieuwe naam wil het zich profileren als een onafhankelijke openbare instelling, makkelijk herkenbaar en vlot toegankelijk voor de overheden, organisaties, onderzoekscentra én burgers.

[[c:vocv:11214](#)]

## Steunpunt Inburgering en Integratie

In: <http://www.steunpuntieni.be>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

Dit Steunpunt, met een looptijd van 2012 tot 2015, is opgericht om het Vlaamse beleid wetenschappelijk te ondersteunen bij het snel, proactief en adequaat inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. De thema's van inburgering en integratie worden op een onafhankelijke, open, brede en diepgaande wijze bestudeerd in een aantal belangrijke sociale domeinen. In de onderzoeksprojecten is er niet enkel aandacht voor de situatie en ervaringen van 'nieuw-' en 'oudkomers' maar ook voor die van de personen en groepen in de 'ontvangende' samenleving. Het Steunpunt Inburgering en Integratie is een consortium van vier Vlaamse Universiteiten: Universiteit Antwerpen (CeMIS - coördinator), Katholieke Universiteit Leuven (HIVA), Universiteit Gent (SDL) en Universiteit Hasselt (SEIN). De centrale thema's waarop dit steunpunt zich focust, zijn gegroepeerd in de volgende onderzoekslijnen: (1) monitoring van migratietrends en hun impact op integratie(beleid); (2) de effectuering van fundamentele mensenrechten in de domeinen van immigratie en inburgering met specifieke aandacht voor transversale thema's; (3) de efficiëntie en effectiviteit van het inburgerings- en integratiebeleid; (4) ad hoc projecten rond thema's zoals remigratie, taal en (in)formeel leren. De academische inbedding van dit Steunpunt in de verschillende universiteiten maakt het mogelijk om kortlopende beleidsgerichte onderzoeken te koppelen aan langlopend, fundamenteel doctoraatsonderzoek.

[[c:vocv:4723](#)]

## Kruispunt : migratie - integratie : expertisecentrum voor Vlaanderen en Brussel

In: <http://www.kruispuntmi.be/>

Achtergrondliteratuur | 44 | Welzijnswerk, kansarmoede

Wat doet het Kruispunt Migratie-Integratie? Expertise ontwikkelen en uitwisselen over migratie, integratie en etnisch-culturele diversiteit: dat is de opdracht van het Kruispunt. Het Kruispunt (tot 2010 Vlaams Minderhedencentrum) is een onafhankelijke organisatie, erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. Wie kan bij het Kruispunt Migratie-Integratie terecht? Iedereen die in zijn werk te maken heeft met migratie, integratie en etnisch-culturele diversiteit: lokale en provinciale besturen; Vlaamse en federale overheid; diensten, instellingen, organisaties; integratiecentra, onthaalbureaus en sociaal tolk- en vertaaldiensten.

[c:vocv:9496]

### Beroepsgeheim en hulpverlening

[auteur] Van der Straete, I. ; [auteur] Put, J.. - ISBN13 978-90-5958-989-6 - Brugge : die Keure, 2005. - 286 p.

Achtergrondliteratuur | 45 | Mensen in detentie

Dit boek bespreekt op een juridisch-wetenschappelijk verantwoorde en tegelijkertijd toegankelijke wijze het beroepsgeheim in de hulpverlening

[c:vocv:12869]

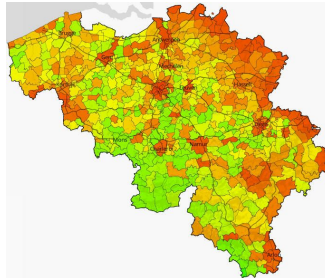
### Pharos

<http://www.pharos.nl/nl/>

Achtergrondliteratuur | 43 | Multicultureel samenleving algemeen

In het werk van Pharos staat het uitgangspunt gezondheid en kwaliteit zorg voor iedereen centraal. In Nederland hanteren we het uitgangspunt dat iedereen recht heeft op kwalitatief goede en toegankelijke gezondheidszorg. Gezondheid van mensen is op de eerste plaats van belang voor de kwaliteit van leven van mensen zelf. Maar ook voor de samenleving, de economie, de arbeidsmarkt, participatie en de kosten van zorg. Pharos zet haar expertise in om de kwaliteit, effectiviteit en toegankelijkheid van de (gezondheids)zorg voor migranten en laagopgeleiden te stimuleren, preventie te bevorderen en het zelfmanagement bij deze groepen te versterken. Er is de afgelopen decennia veel verbeterd in de gezondheid van alle Nederlanders. Toch is gezondheid niet gelijk verdeeld. Er bestaan

gezondheidsverschillen tussen mannen en vrouwen, jongeren en ouderen en groepen met een hoge en lage SES (sociaal economische status). Ook speelt etniciteit een rol in gezondheidsverschillen. Daarnaast hebben factoren zoals de fysieke en sociale leefomgeving en leefstijl invloed op de grootte van de gezondheidsverschillen.



## Een selectie aanwezig in onze Vocvo-bibliotheek: leermiddelen

[[c:vocv:12773](#)]

### Antwerpen Vertelt

In: <https://nt2vertelt.wordpress.com/>

Leermiddelen | VERHALEN - Leesboeken

Verhalen vertellen is een krachtige methode om een nieuwe taal te leren. Op deze blog vind je methodieken en inspirerende voorbeelden om vertellen in de NT2-les te stimuleren.

[[c:vocv:11658](#)]

### Je Kan Me Wat

In: <http://www.jekanmewat.nl/>

Leermiddelen | NT2 - lesmateriaal

15 modules Nt2 voor beginners - 15 boekjes Nederlands voor beginner & oefeningen op de computer

[[c:vocv:7643](#)]

## Margoo : Nederlands voor anderstaligen - Nt2

[auteur] Goossens, Marian. - .

In: <http://www.margoo.be>

Leermiddelen | NT2 - lesmateriaal

De website Margoo is een privé-initiatief van Marian Goossens dat oefeningen Nederlands voor anderstaligen aanbiedt. Margoo is opgebouwd uit 4 richtgraden die telkens bestaan uit contexten (grote thema's) en subcontexten. Daarnaast krijg je ook nog oefeningen op taalhandelingen en is er een beknopt woordenboek. Ter kennismaking voorziet de site in enkele gratis oefeningen (de grijze). Je hoeft hiervoor niet in te loggen! Klik onderaan op een richtgraad en navigeer links in de oefeningen. Voor de overige oefeningen (de blauwe) heb je een abonnement nodig. Je kan je als groep of individueel abonneren (zie onder 'Info' en 'Inschrijven').

[c:vocv:12671]

## NedBox

In: <http://nedbox.be/>

Leermiddelen | NT2 - Lesmateriaal beginners

NedBox is een nieuwe website om Nederlands te oefenen. Dat kun je hier op een leuke manier doen, via tv-fragmenten en krantenartikels. NedBox is een samenwerking tussen verschillende organisaties, met de KU Leuven als promotor. Het Europees Integratiefonds en de Vlaamse overheid ondersteunen het project.

[c:vocv:12764]

## De Rand - Taalpromotie

- Brussel : De Rand.

In: <http://www.derand.be/nl/taalpromotie/>

Leermiddelen | NT2 - Lesmateriaal beginners

Werk je met anderstaligen die Nederlands willen leren of oefenen? Of zoek je naar manieren om je activiteiten toegankelijker te maken voor anderstaligen? Ben je leerkracht, speelpleinmonitor, trainer in een sportclub, voorzitter van een culturele vereniging? Heb je een eigen zaak? Oefenkansen buiten de les helpen cursisten om Nederlands te leren. Als Nederlandstalige kan je daaraan meewerken. Vzw de Rand heeft projecten en materiaal ontwikkeld die je daarbij kunnen ondersteunen. Je vindt ook heel wat methodieken die activiteiten taalstimulerend kunnen maken, ook voor

kinderen. Werk je voor een gemeentedienst in de Rand, bijvoorbeeld integratie, sport, jeugd of burgerzaken? Neem dan zeker eens contact met ons op. We kunnen onze werking komen toelichten en ondersteuning op maat bieden.

[c:vocv:7240]

## Taalblad

In: <http://www.taalblad.be>

Leermiddelen | NT2 - lesmateriaal

TAALBLAD.BE is een e-zine met dagelijkse actualiteit, geschreven in het Nederlands, maar voor anderstaligen. Aan een selectie van woorden is namelijk een pop-up ( de taalbladbox ) verbonden, met lexicografische informatie over het woord (woordsoort, verbuiging, synoniem) én een vertaling in het Frans en in het Engels. De teksten zijn gekoppeld aan een grammaticagids. Dit alles zal de anderstalige lezer helpen om de artikels beter te begrijpen en zo zijn kennis van het Nederlands (woordenschat, grammatica) op te bouwen, te verbeteren of te onderhouden. Taalblad.be is een idee van Koen Van Kelecom, die ervaring heeft in (internet-)redactie en taalonderwijs. vzw Taalblad Naar aanleiding van de lancering van TAALBLAD.BE werd de vzw Taalblad opgericht. Deze vzw is eigenaar van het concept, de domeinnaam en de inhoud van TAALBLAD.BE. Zij staat ook in voor de ontwikkeling, promotie en continuïteit van TAALBLAD.BE. De bredere doelstelling van de vzw Taalblad is het ontwikkelen en aanbieden van multimediale leerondersteuning voor anderstaligen die Nederlands leren of geleerd hebben .

[c:vocv:11267]

## Taalgarage

- Brussel : Huis van het Nederlands.

In: <http://www.taalgarage.be/>

Leermiddelen | NT2 - lesmateriaal

De Taalgarage is niet alleen voor beginners. Ook als je al een basiskennis Nederlands hebt of een specifieke leervraag hebt, ben je welkom in de Taalgarage. De Taalgarage is er voor volwassen anderstaligen die (nog) niet terecht kunnen in een cursus of liever zelfstandig Nederlands leren: - wie zich bij het Huis van het Nederlands aanmeldt, maar nog een paar weken of maanden moet wachten tot de cursus van start gaat; - wie wel Nederlands wil leren, maar niet in een klascontext; - wie al een basiskennis van het Nederlands heeft en zijn Nederlands voor een specifiek doel wil verbeteren (studies, werk, officieel examen, ); - wie naast een cursus in het regulier aanbod NT2 nog specifieke taalbehoeften of taalwensen heeft; - wie in Brussel kanalen zoekt om zijn gesproken Nederlands te oefenen.

[\[c:vocv:10138\]](#)

### De week van Karla

[auteur] Meers, Karla. - .

In: <http://www.deweekvankarla.be/>

Leermiddelen | NT2 - lesmateriaal

Dit is de website van Karla Meers. Deze website hoort bij mijn cursus "De week van Karla". Cursus alfa NT2 De week van Karla Janique Vanderstocken, educatief medewerker van CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland, maakte een cursus alfa NT2 voor anderstalige analfabete volwassenen. Haar cursus De week van Karla bestaat uit vier mondelinge en vier schriftelijke modules van Alfa NT2 R.1.1. Wie de cursus wil gebruiken, kan hem via KlasCement.

[\[c:vocv:6419\]](#)

### Andere taal : inburgeren in de praktijk

[auteur] Van der Toorn-Schutte, Jenny. - ISBN 90-8506-119-9 - Amsterdam : Boom, 2004. - 120 p.

ill. ; 24 cm

Met afkortingen en antwoorden

Leermiddelen | NT2 - Lesmateriaal beginners

Een overzichtelijk, eenvoudig werkboek voor laagopgeleide anderstaligen, ter bevordering van hun functionele geletterdheid: opschriften, aanwijzingen, advertenties, reclameteksten, radio- en tv-gidsen, briefjes van school, handleidingen, etc. De twintig lessen van dit werkboek bevatten heldere illustraties, een korte, eenvoudige uitleg, (schrijf)oefeningen en grammaticaoefeningen.

[\[c:vocv:8112\]](#)

### Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen

[auteur] Schoenaerts, Peter ; [auteur] Van Loo, Helga. - ISBN13 978-90-5451-698-9 - Antwerpen / Amsterdam : Intertaal, 2008. - 628 p.

Leermiddelen | NT - Spelling



Meer over Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen : Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen is eentalig en bevat 25 thematische hoofdstukken. Aan bod komen bijvoorbeeld: persoonlijke gegevens, het menselijk lichaam, gezondheid, wonen, onderwijs, reizen, beeldende kunst, communicatie, politiek, natuur. Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen bevat circa 6000 woorden die zijn onderverdeeld in een basis- en een vervolgwoordenschat. Daarnaast zijn de 1000 zeer frequente basiswoorden die men zeker moet kennen duidelijk gemarkeerd. Elk woord wordt in eenvoudige bewoordingen omschreven in het Nederlands of uitgelegd aan de hand van een tekening. Ook duidelijke markering van woorden die alleen of vooral in Nederland of België gebruikt worden. In informatiekaders staat extra informatie over taal en cultuur.

[[c:vocv:12726](#)]

### Jongerengids

In: <https://jongerengids.be>

Leermiddelen | MO - Burgerschap

Jongerengids geeft betrouwbare informatie op maat van kinderen en jongeren over thema's die voor hen belangrijk zijn. Jongerengids bestaat uit een papieren gids voor 11- en 12-jarigen, die tweejaarlijks verspreid wordt, een website voor 11- tot 22-jarigen en folders voor 12-plussers die je permanent kan bestellen. Jongerengids.be geeft basisinfo en verwijst door naar andere goeie bronnen.

[[c:vocv:8903](#)]

### België voor beginners : wegwijs in het Belgisch labyrint

[auteur] Vande Lanotte, Johan ; [auteur] Bracke, Siegfried ; [auteur] Goedertier, Geert. - ISBN13 978-90-486-0485-2 - 6e volledig bijgewerkte uitgave - Brugge : die Keure, 2010. - 306 p.

ill. ; 24 cm

Leermiddelen | MO - Burgerschap

België voor beginners is de uitgave bij uitstek geworden om zich feilloos te oriënteren in de ingewikkelde staatsstructuur van België. Zowel het enorme succes van de vorige edities als de wijzigingen die zich hebben opgeworpen liggen aan de basis van de vijfde editie van deze bestseller. Johan VANDE LANOTTE, Siegfried BRACKE en Geert GOEDERTIER sloegen opnieuw de handen in elkaar om ook van deze vijfde editie een leesbare én gebruiksvriendelijke gids te maken. Het bewijs is

meer dan eens geleverd dat voor de burger de structuren van de Belgische overheid vaak ingewikkeld en verwarrend zijn en dat bestaande werken, meestal in een onverstaanbaar vakjargon, zelden toegankelijk zijn voor niet-juristen. Nochtans is elementaire kennis van die structuren onmisbaar, niet alleen voor de "burger" maar ook voor de leraar, de ondernemer, de journalist, kortom de "professional" in het algemeen. Ook in deze volledig geactualiseerde 10de druk werd voortgewerkt op de bekende zeer didactische aanpak. Deze rijkgeïllustreerde publicatie streeft ernaar de lezer een helder inzicht te geven in de werking van de Belgische staat. Stap voor stap wordt de Belgische staatsstructuur uit de doeken gedaan. Het trefwoordenregister achteraan in het boek komt de gebruiksvriendelijkheid ten goede. Deze nieuwe editie is aangepast aan het Verdrag van Lissabon, dat de instellingen van de Europese Unie grondig heeft hervormd.

[c:vocv:8664]

### Jongereninfolife : de ethische kwestie

In: <http://www.jongereninfolife.be/>

Leermiddelen | MO - Gezondheid preventie

JongerenInfoLife biedt hulp bij ongeplande, onverwachte of ongewenste zwangerschap en geeft relationele en seksuele vorming (RSV) aangaande deze problematiek.

[c:vocv:10327]

### Ik zorg er wel voor - leerlingen gedeelte

- [auteur] Stichting Vorming Vlaanderen. - .

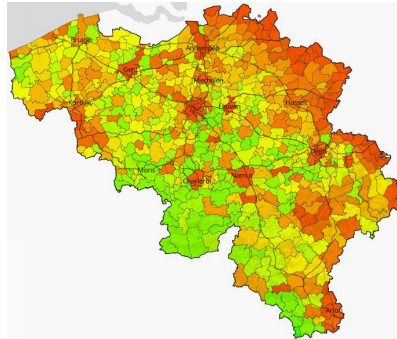
In: <http://www.ikzorgewelvoor.nl/>

Leermiddelen | MO - Opvoeding van kinderen

Methodesite - werkkaarten - hulpkaarten - beeldmateriaal Thema's - Het woonzorgcentrum - De thuiszorg - Het gezondheidscentrum, het ziekenhuis en activiteitenbegeleiding - Woonvoorziening voor gehandicapten - Het buurthuis - Woonbegeleiding - Het kinderdagverblijf - Het sportcentrum - De basisschool - Het facilitair bedrijf voedingsdienst - Het facilitair bedrijf gebouwenbeheer - Het facilitair bedrijf - vakantiepark - De schoonheidssalon - De kapsalon Kernwoorden : Algemeen - Kooktechnieken - Beroepsoriëntatie - De ontwikkeling van kinderen - De puberteit - Ouderen - Sociale en communicatieve vaardigheden - Arbeidsomstandigheden - Voeding - Huishoudelijke taken - Cultuurverschillen - Zorgverlening en hulpverlening - Gezondheidsproblemen - Gehandicapten - Facilitaire dienst - ICT - Receptiewerkzaamheden - Welzijnswerk - Uiterlijke verzorging - Haarverzorging Leerlingendeel Het leerlingengedeelte is vrij

toegankelijk. Werkkaarten Je vindt hier de werkkaarten gesorteerd naar werkveld of alfabetisch.

Bij sommige werkkaarten zijn video- of fotobeelden. Elke werkkaart kun je afdrukken. Ook kun je doorklikken naar het observatieformulier en de kernwoorden die bij de werkkaart horen. De observatieformulieren kun je ook printen. Hulpkaarten Je vindt hier de hulpkaarten gesorteerd naar werkveld of alfabetisch Ook kun je doorklikken naar een evaluatieformulier. Elke hulpkaart en het evaluatieformulier kun je afdrukken. Kernwoorden Je kunt de kernwoorden bekijken per hoofdstuk van het bronnenboek of alfabetisch. Ieder kernwoord heeft geluid, zodat je weet hoe het woord wordt uitgesproken. Informatieplein Het informatieplein biedt links aan van websites die meer informatie geven over onderwerpen die bij Ik zorg er wel voor worden behandeld. Alle links uit de studiewijzers in de werkveldmappen zijn opgenomen. Docentendeel Toegang tot het docentendeel is te verkrijgen via de inlogcode uit de docentenhandleiding.



## INFO

### Vocvo-bibliotheek

De Vocvo-infotheek beschikt over een collectie lesmateriaal en achtergrondliteratuur bedoeld voor het brede veld van onderwijs, vorming en opleiding aan volwassenen.

## Leermiddelen

Leermiddelen rond de opleidingen:

- Nederlands moedertaal (NT1)
- Nederlands als tweede taal (NT2) (voor anderstaligen)
- Alfabetisering tweede taal (alfa NT2)
- Wiskunde
- Maatschappijoriëntatie (MO)
- Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
- Frans en Engels

Daarnaast is er een verzameling eenvoudig geschreven leesboeken voor volwassenen.

## Achtergrondliteratuur

[Achtergrondliteratuur](#) over onderwijs vindt u terug onder deze invalshoeken: cursistgericht, docentgericht, organisatie, taal, sociologie.

## Tijdschriften

We beschikken ook over een 20-tal [tijdschriften](#).

## Openingsuren

De infotheek is enkel na afspraak te bezoeken. Mail naar [ludwine.liefooghe@vocvo.be](mailto:ludwine.liefooghe@vocvo.be) of bel naar 015 44 65 03 om een afspraak te maken.

## Bibliotheekcatalogus

De catalogus van de [Vocvo-bibliotheek](#) kun je weer online raadplegen. Meer informatie vind je in het nieuwe [bibliotheekreglement](#).

**Heb je nog vragen?** Contacteer dan onze [infotheekverantwoordelijke](#).

### Infotheek

Vocvo, Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen

t. 015 44 65 03

e. [ludwine.liefooghe@vocvo.be](mailto:ludwine.liefooghe@vocvo.be)

w. [www.vocvo.be](http://www.vocvo.be)

vlaams ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs